

Pangamologa Re Nga Pangapota Kana Turunglomatana

Ion ke pa'e lau laekia ta panganana ta oru ra i kela rea nga kelanga a Nutu tunge te i. Ka i a Nutu turunglomanangana ta ragau.

Nutu turunglomanangana laeala ka kana ka iname ka ri mologi.

- 1 Ne kapunu ke role roma, oru reke sosoali ra karea ka gingginga raumana keke umma nga mogalo laekia e ngape. Ba ra lopatokonakana te Karais keke la kangingmainge maenang papatu nga mogalo laekia e ngape kurumea loangakurume ngareangana kae Karais, ba papatu nge ri keke la mateng.
- 2 Nutu turunglomanangana ina a lua ke role roma, Iesus Avolau a i kena mana ke la ulongpisiginge ragau kinung ba ginggingame kinung reke sosoali reke ava ta sanangkalange Nutu.
- 3 Bae Nutu turunglomanangana ina a mologi ke role roma, ngarume nae Nutu ke la tungnge alanga reke pepe raumana ta ragau rae i re sane ke ka'e lopatokona ae ri te i. Ba i ke la tungnge alanga e pe raumana muni ta ragau reke mate kurumea loangakurume ngareangana kia.

Pangamologa laekia a Nutu tunge te Ion ta i pange ke pagingging raumane ra lopatokonakana

te Karais reke momomauli ka kae nginngina. Ke pangingingi rea kurumea, ri keke umma ta kaningmainge maenang papatu, ba papatu keke umma ta mateng kurumea loangakurume ngare-angana kae Karais.

Pangamologa Re Kapunu

¹ Lau laekia ka i a pangapota e te Iesus Karais. Ka i a pangapota a Nutu tunge te Iesus ta i pangakosininge ra kumangngatulu ra kanna ka oru reke la lelung bolvole. Bae Iesus ke ba'e anggelo ae i ta i turunge ta akumangngatulu a kanna ae Ion. ² Nae Ion ke pa'e pangamologa kokorai ta turungpotange orume kinung ra i kela rea. Ke pa rea ta turunge pangamologa ae Nutu kanna ba turungpota e ta Iesus Karais roma, ka kaomannmannangana ki. ³ Nutu ke la tungnge kavingtulu ta agau e patpatoe pangamologa kokorai reke panana ta oru reke la lelung ngarume. Ba ke la tungnge kavingtulu ta ragau reke longlongo rea beke lolakurume rea ta, kae e nga oru kokorai ke lele kokoro.

Pangamologa Ra Ion Pa Rea Ta Ginungame Ka Ri Lima Ba Lua Rae Ra Lopatokonakana Te Karais

⁴ Iau ae Ion, ka papa'e lau laekia ta ra lopatokonakana ginungarea ka ri lima ba lua reke momo nga porovins ae Esia roma:

Iau ka matea ta miau ngaka kanimaia lopen-gana ba momongpengana onreke pa nge Nutu e momo sonrau, ba ke momo pala, ba ke la momong passavele. Ba keke pa nga kannume ka ri lima ba lua reke momo ngamuga nga tarang

ae Nutu e nga kelangpatali. ⁵ Ba keke pa nge Iesus Karais, a i a aturungpatokonakana ka pangamologa onra kaomannmannangana ki, ba ka i a agau e kapunu ta sigingpaga nga mateng. Ba ka i e ngailu nga kelangpatalime kinung re nga mogalo laekia e ngape.

Ita ngaka kinpataea i e materaumana ita ba ke ravulele patali ita nga baingara reke sosoali ginggingngarea ka totona. ⁶ Ba ke puli ita ta ita ra ragau re nga Nutu kelangpatalingana, ba ta ita ra piris rae Nutu ae i a i a Tamana. I ka kana ka olamana e toakala ba gingginga e bollau raumana. Minmina na ita ngaka alapage passavele. Ka kaomannmannangana.

⁷ Ngaka keke, i ke tatu kala nga mukmukuame, ba ragau kinung matarea kanreame keke la kelange.

Ba ragau reke paroe keke la kelange bole.

Na ragau re nga galiaume kinung reke momo nga mogalo laekia e ngape ka la loreatani nga ina ri ke la kelange. I ke la lelung minmina ka kaomanna. Ka kaomannmannangana.

⁸ Nutu Avolau ke role roma, “Ka iau ae Alapa bae Omega.* Iau ka momo sonrau, ba ka momo pala, ba ka la momong passavele. Ka iau a i a kana ka ginggingame kinung.”

Kelanga A Ion Kele Ine Momo Nga Nuta Ngae Patmos

* **1:8:** Pangamologa laekia inae Avolau role roma, “Ka iau ae Alapa bae Omega” ka mirana roma, i ka i a orume kinung pangaturu ngareangana ba rongareangana puna.

⁹ Ka iau ae Ion, a iau a kolingamiau te ngallo nge Karais. Ba ita keke kinung kaka momo ngallo nga Nutu kelangpatalingana, ba ita keke kinung kaka kanimaimaia miralalime ba ka tololomane maenangme kurumea loan-gakurume ngarangana kae Iesus. Pala, ka ina iau pulimalage pangamologa ae Nutu kanna ba turungpota e te Iesus ora kaomannmannangana kia, na keke pulakala iau nga nuta te eke patoe kae Patmos. ¹⁰ Ba ka kae te a i a kae ae Avolau ka ina iau momo ngallo nga Kannu E Tupu, na ka longe kaling te a maina kaligi ma buu maina ine lele ngarume nge iau, ¹¹ ba ke role roma, “Ngo pa'e oru ra one la kelanga rea nga lau te, na ngo ba ka lau laeala ta ra lopatokonakana ginungareame ka ri lima ba lua. Ngo ba kia ta ra lopatokonakana ginungarea reke momo ngae Epesus, bae Simerna, bae Pergamum, bae Taiataira, bae Saris, bae Pilarepia, bae Laorisia.”

¹² Na iau ka kampiliu iau ta kelange kaling laeala e umma ta pangamologa te iau. Ba ka ina kampiliu iau, na ka kele pangatara nga lamame ka ri lima ba lua ra ri ra gol. ¹³ Ba ngaliua nga pangatara nginngina te a sinna ma agau te tuna ke momo. Lungapaga ae i e ngapotu ke savelepisigi ta kaena puname, ba ke ligoe mautuna ka lungapaga ina a gol. ¹⁴ Kunna ba gilina bulvunna keke kavauvaunga basema sip-sip bulvunna e kavauvaunga. Ka tongarea kena ma mukmukua reke kavauvaunga raumana. Ba matana kanname ka tongarea kena ma sia ine to. ¹⁵ Kaena puname ka lamarea ma ene a barasa e toakala ineke tuve nga sia. Ba kalingngana maina

ka tongana kena ma meme reke potpotu mairea. ¹⁶ I ke kamopite mata re nga tava ka ri lima ba lua nga kamana e pe. Ba resalla a matana raumana ora mataname ka ri lua ke lelemalaga nga kaona. Ba raguna lamanangana ka tongana kena ma kae lamana ine sina raumana.

¹⁷ Ka ina iau kele, na iau ka pupu kokoro ta kaena puname ma iau a mate. Na i ke pulipaia kamana e pe nge iau, na ke role kau roma, “Sano ngo matau. Ka iau e kapunu ba a ronga. ¹⁸ Ba ka iau a i e momomauli. Pala na iau ka mate, ava ngo kele, iau ka momomauli passavele. Ba iau ka kamopite kingapola re nga kingapolange mateng ba malle nga reke mate e momo ngape bavakena.

¹⁹ “Minmina na ngo pa'e oru ra one kela rea. Ngo pa'e oru reke momo sonrau, ba oru reke la lelung ngarume. ²⁰ Talung e ta matame ka ri lima ba lua ra one kela rea nga kamau e pe, ba pangatara nga lamame ka ri lima ba lua ra ri ra gol mirarea minakai roma: Matame ka ri lima ba lua ka ri ra anggelo rae ra lopatokonakana ginungareame ka ri lima ba lua. Ba pangatara nga lamame ka ri lima ba lua ka ri ra ra lopatokonakana ginungarea nginngina ka ri lima ba lua.”

2

Pangamologa Ra Ion Pa Rea Ta Ra Lopatokonakana Re Ngae Epesus

¹ Na i ke role ka iau ae Ion roma, “Ngo pa'e pangamologa ta anggelo ae ra lopatokonakana ginungarea e momo ngae Epesus minakai roma:

Iau a iau kamopite matame ka ri lima ba lua nga kamau e pe ba ka tatao ngaliua nga pangatara nga lamame ka ri lima ba lua ra ri ra gol nga role roma: ² Iau ka laumatana ka kumangng ngamiaunganame, ba oru ra miau ka kuma kaligi ta kumangng ki, ba maenang ra miau ka umma ta tolongamana rea. Ba ka laumatana roma, miau kaka parototokale ragau reke sosoali ta ri manereasa momong kala nge miau. Ba miau kaka ave ragau nginngina reke role roma, ka ri ra aposelme, ava ka sana ri ra aposelme mannangana. Na miau kaka kelapatokona rea roma, ka ri ra ra goangakana. ³ Miau kaka maisginggingkale maenangme, ba kaka tolomane maenang ra miau ka ravu rea kurumea loangakurume ngamiaungana kau. Ba oru nginngina ke sane ke bailikisa kamiau. Ke sa. Miau kaka tatao tale. Kumangng nginngina rae miau keke pepe.

⁴ Ava baingamiau te ka sana siaukena kia minakai roma: Pala na miau kaka materaumanana iau mannangana, ava sonrau na ke sa. ⁵ Minmina na nga lomiaugaliu ta baingami-aungana laeala e pala a miau ka ka'e. Na ngaka pulivalakale baingamiau reke sosoali ba ngaka tunge lomiamatenganame te Nutu, na ngaka kuma ka kumangng nginngina ra miau ka kumkuma ki pala. Ngaroma nge sa, na iau ka la atung te miau, na nga ravupatali ka pangatara nga lama ae miau nga mallena. ⁶ Ava otte aka kuma kia ke pe inaka bai'iu ka bainga

reke soali rae Nikolasme* ra iau bai'iu ki bole.
⁷ Ngaroma agau te nga omona ta longa, na i nge longe pangamologa laekia a Kannu E Tupu rolea ta ra lopatokonakana ginungareame. Ba iau ka la tungnge ngatangng ta agau ore meis-ginggingkale Satan ginggingngana be ulopisi-gia, ta i kaning nga bega e nga mauling pas-savele e momo ngallo nga malle ae Nutu orae ragau reke tupu.”

Pangamologa Ra Ion Pa Rea Ta Ra Lopatokonakana Re Ngae Simerna

⁸ Na i ke role ka iau ae Ion roma, “Ba ngo pa'e pangamologa ta angelo ae ra lopatokonakana ginungarea e momo ngae Simerna minakai roma:

Iau a iau e kapunu ba a ronga, ba ka mate ava ka mauli muni nga role roma: ⁹ Iau ka laumatana ka maenang ra miau ka kanimaimai rea. Ba ka laumatana roma, ka miau ra sillolo nga oru re nga mogalo laeala e ngape (ava ka miau ra kilipukana nge Nutu raguna). Ba ka laumatana ka ragau nginngina reke umma ta rolengbainga kae Nutu. Keke rorole roma, ka ri ra Iurame ava ka sana ri ra Iurame mannangana. Ke sa. Ka ri ra ginunga ae Satan kannu. ¹⁰ Sana ngaka mataue miralali ra miau ka la kaningmai rea. Ba iau ka la turung paka miau roma, Satan ke la ulonge palu nge

* 2:6: Nikolas ka i a agau ore palomatantane ragau ta ri kelange bainga reke sosoali raumana ma ri ra oru reke pepe mana. I ke role roma, ngaroma ragau ngeke bai ta tungnge tunga ta nutu ra goanga o ngaroma ngeke bai ta kumangng ka bainga ra mukurea kala nga avale o rapanung, na ka sana otte e soali nga ollaeala.

miau nga pulangkala ta i avanga miau. Ba ka la miau kaningmainge maenangme ka kaeme ka ri tangulelu. Ava ngaka meisgingging nga lopatokona ae miau te iau ta nge lele ina miau nga mate, na iau ka la pangakurung miau ka kurung e nga alangpaga ngallo nga mauling e momo passavele.

¹¹ Ngaroma agau te nga omona ta longa, na i nge longe pangamologa laekia a Kannu E Tupu rolea ta ra lopatokonakana ginungareame. Ba agau ore meisginggingkale Satan ginggingngana be ulopisigia ke sane la kaningmainge miralali te nga mateng a lua ngarume.”

Pangamologa Ra Ion Pa Rea Ta Ra Lopatokonakana Re Ngae Pergamum

¹² Na i ke role ka iau ae Ion roma, “Ba ngo pa'e pangamologa ta angelo ae ra lopatokonakana ginungarea e momo ngae Pergamum minakai roma:

Iau a kanau ka resalla a matana raumana ora mataname ka ri lua nga role roma: ¹³ Iau ka laumatana ka inaeala a miau ka momo ngia. Ka i a malle orae Satan tarang ae i e nga kelangpatali. Ava kaka umma ta kamongpita masia giau tale. Ba miau ka sana ka kausikale lopatokona ae miau te iau. Ba bole, ka sana ka kausikale ka kae nginngina ina agau ae iau ae Antipas momo. I ka i a agau e loatunanna iau ba ke turupotpota roma, pangamologa a kanau ka kaomannmannangana kia. Ba keke sapune nga maga kunna laeala ae miau e bollau, nga inaeala ae Satan momo ngia.

¹⁴ Ava baingamiau palu ra sana siaukena ki minakai roma: Ragau palu nangina nge miau keke kaminte pangalomatana ra Balam kannu. Pala nganige na i ke umma ta pangalomatange Balak ta taoangamuga kae Israelme ta ri kumangng ka bainga reke sosoali nge Nutu raguna. Ke taoamuga kerea ta ri kaninge kaning onreke tungu rea ta nutu ra goanga, ba ke taoamuga kerea ta ri kumangng ka bainga ra mukurea kala nga ravale ba rapanung. ¹⁵ Ba sonrau na ragau palu re nge miau keke kaminte pangalomatana ra Nikolasme kanrea onra tongarea kena ma pangalomatana laeala a Balam palomatantane ragau kia pala. ¹⁶ Minmina na ngaka pulivalakale baingamiau reke sosoali ba ngaka tunge lomiamatenganame te Nutu. Ngaroma nge sa, na iau ka la atung te miau bolvole, na ka la baling kala nge ri ka resalla a matana lua ame lelemalaga nga kaogu.

¹⁷ Ngaroma agau te nga omona ta longa, na i nge longe pangamologa laekia a Kannu E Tupu rolea ta ra lopatokonakana ginungareame. Ba iau ka la tungnge berete eke patoe ka 'mana' ina palu onra Nutu pako rea ta agau ore meisginggingkale Satan ginggingngana ba ke ulopisigia. Ba iau ka la tungnge lollo te e kavauvaunga eke pa'e gia a pau ngia te i bole. Ka i a gia ora agau e rave mana ka lonamatana kia.”

Pangamologa Ra Ion Pa Rea Ta Ra Lopatokonakana Re Ngae Taiataira

¹⁸ Na i ke role ka iau ae Ion roma, “Ba ngo pa'e pangamologa ta anggelo ae ra lopatokonakana ginungarea e momo ngae Taiataira minakai roma:

Iau ae Nutu Tuna, a matau kanname ka tongarea kena ma sia ine to, ba kaegu puname ka lamarea ma ene a barasa e toakala nga role roma: ¹⁹ Iau ka laumatana ka kumangng ngamiaunganame, ba matengraumana ngami-aungana ka ragau pattoto, ba lopatokona ae miau, ba kalaungapaga rae miau, ba maenang ra miau ka umma ta tolongamana rea. Ba ka laumatana roma, kumangng ra miau ka kumkuma ki sonrau ka ri papatu raumana muni nga kumangng ra miau ka kuma ki pala.

²⁰ Ava baingamiau te ka sana siaukena kia minakai roma: Miau kaka kelanannamane avale laeala ae Iesebel e patpato i muni ka agau te e toe Nutu kaona. Ba i ke palomatantane ra kumangngatulu ra kanau ba ke taoamugmuga kerea ta ri kumangng ka bainga ra mukurea kala nga ravale ba rapanung, ba ta ri kaninge kaning onreke tungu rea ta nutu ra goanga.

²¹ Ba iau ka tunge panna inte te i tapu ta i pulingvalakale baingana ra mukurea, ava i ka sana omona. ²² Minmina na iau ka la tamalingpisigi kia ta nia e nga pangamiralalinge. Ba ngaroma ragau nginngina reke umma ta kenong kala nge i sane ngeke pulivalakale avale laeala bainganame, na iau ka la ulongo rea nga maenang reke bollalau raumana. ²³ Ba iau ka la balingpununge goe rae i, na ngeke mate. Na ra lopatokonakana ginungareame kinung nga loreamatana roma, ka iau a i e ella

lulu lakallo ta ragau ramareame ba loreame. Ba iau ka la tungnge alang ta kenakena nge miau kurumea kumangng ra kanna. ²⁴ Ava nge miau pattoto raka momo ngaе Taiataira, ra miau ka sana ka kaminte avale laeala pangalomatananganame, ba ka sana ka rave lomatana nginngina rae Satan kanna ra ri ke mulia tao roma, keke ko raumana, iau ka sana la ulonge maenang te muni nge miau. ²⁵ Iau ka la roleng kamiau ka oru kena mana roma, ngaka kaminte baingamiau nginngina reke pepe ra miau ka kumkuma ki sonrau.

²⁶ Ba iau ka la tungnge gia bolinglaungana ta agau e lolakurumea laungana ta nge lele ine nge mate, ba ke meisginggingkale Satan ginggingngana ba ke ulopisigia. Ka la tungnge gia bolinglaungana te i ta i kelangpatali ta ragau re nga iname kinung

²⁷ Ba agau laeala kelangpatalingana nga tongana kena ma kelangpatali e kelapatantali ta sipsipme ka kamongpitangana ka to eke kuma kia ka ene.

Ba kelangpatalingana kerea nga tongana kena ma agau ine nge kuma ka gatome ka mogalo, na ngarume na i nge sapipaligolu ki.

Iau ka rave ginggingngau e nga kelangpatali nge Tamau. Minmina mana na iau ka la tungnge gingginga ta agau laeala ta i kelangpatali bole. ²⁸ Ba iau ka la tungnge mata e lele ka kae marara te i. ²⁹ Ngaroma agau te nga omona ta longa, na i nge longе pangamologa laekia a Kannu E Tupu rolea ta ra lopatokon-

akana ginungareame.”

3

Pangamologa Ra Ion Pa Rea Ta Ra Lopatokonakana Re Ngae Saris

¹ Na i ke role ka iau ae Ion roma, “Ba ngo pa'e pangamologa ta angelo ae ra lopatokonakana ginungarea e momo ngae Saris minakai roma:

Iau a iau kamopite kannume ka ri lima ba lua rae Nutu ba matame ka ri lima ba lua nga role roma: Iau ka laumatana ka kumangng ngamiaunganame. Ba ka laumatana roma, nga ragau kelangareangana kamiau keke roma, ka miau ra ragau reke maui. Ava ke sane minmina. Ke sa. Miau ka tongamiau kena mana ma ragau reke mate tapu. ² Minmina na ngaka lala kamiau nga kenongraunga, na ngaka paginggingia oru reke momo tale onreke kokoro ta ri mateng. Iau ka role minmina kurumea, nga kelangaungana kamiau, miau ka sana ka rongo ka kumangng ngamiaume masi nga Nutu ae iau raguna. ³ Minmina na nga lomiau galiu ta pangamologa nginngina ra miau ka ravu rea ba ka longo rea, na ngaka lolakurume rea. Ba ngaka pulivalakale baingamiau reke sosoali ba ngaka tunge lomiamatenganame te Nutu. Ava ngaroma miau sana ngaka lala kamiau nga kenongraunga, na iau ka la atung ma agolongkana te, ba miau ala sana nga lomiamatana ka kae matana a taru a iau la lelengkala miau kia.

⁴ Ava ragau palu re nge miau re ngae Saris ke sane ke pamukune lungapaga ngae ri. Ba ri keke la taonga kala nge iau ka lungapaga ngareangana ka lungapaga reke kavauvaunga kurumea, ri ka ri ra ragau reke pepe nga ragugu. ⁵ Agau e meisginggingkale Satan ginggingngana ba ke ulopisigia ke la lungapagange lungapaga reke kavauvaunga baseme ri mana. Ba iau ala sana la osungrurunge giana nga lau e nga mauling. Ba iau ka la turungpotange giana nga Tamau raguna ba nga anggelo rae i ragureame. ⁶ Ngaroma agau te nga omona ta longa, na i nge longe pangamologa laekia a Kannu E Tupu rolea ta ra lopatokonakana ginungareame.”

Pangamologa Ra Ion Pa Rea Ta Ra Lopatokonakana Re Ngae Pilarelpia

⁷ Na i ke role ka iau ae Ion roma, “Ba ngo pa'e pangamologa ta anggelo ae ra lopatokonakana ginungarea e momo ngae Pilarelpia minakai roma:

Iau a tupu ba ka kaomannmannangana kau, ba ka kamopite kingapola ae Revit kannu. Oru a iau kipole ka sana agau te nge kipite, ba oru a iau kipite ka sana agau te nge kipole. Iau nga role roma: ⁸ Iau ka laumatana ka kumangng ngamiaunganame. Ngaka kele, iau ka ule biunga e pulapatali ngamuga nge miau ta miau taongalu ngia, ba ka sana agau te nge pulakale. Iau ka role minmina kurumea, iau ka laumatana roma miau ka kamiau ka gingginga e sina mana, ba kaka loakurumea pangamologa ra kanau ba ka sana ka kausikale

giau. ⁹ Iau ka la bainga ka ra nginngina re nga ginunga a Satan kanna, reke rorole roma ka ri ra Iurame ava ka sana ri ra Iurame manngana, ke sa, keke goga—iau ka la bainga kerea ta ri atung ba parongvanu kokoro ta kaemiau puname, ba ta ri kelangapatokona roma, ka miau ra ragau ra iau materaumana miau. ¹⁰ Miau kaka longo ta pangamologa ra kanau ina iau role ta miau ngaka momokala ba ngaka tolomane maenang reke umma ta lelung nge miau kurumea loanakurume ngamiaungana kau. Minmina na iau ka la lengatotokala miau nga kae e nga avang ore la lelungkalange ragau kinung re nga mogalo laeala e ngape. Ka la i a kae e nga avange reke momo nga mogalo laeala e ngape.

¹¹ Iau ka la atung bolvole. Minmina na ngaka kamopite bangamiau reke pepe, nga baina agau te sane nge kapatali ka kurung ae miau e nga alangpaga. ¹² Iau ka la bainga ka agau ore meisginggingkale Satan ginggingngana ba ke ulopisigia ta i a maisi te e maisgingging ka tempel ae Nutu ae iau. Na i ke la momong nga tempel laeala passavele. Ba iau ka la pange Nutu ae iau giana nge i. Ba ka la pange maga kunna e bollau ae Nutu ae iau giana nge i bole. Ka i a Ierusalem a pau ore la panga nge Nutu ae iau mallena nga tava, na ke la songapisigi lagape. Ba ka la pange giau a pau nga agau laeala bole. ¹³ Ngaroma agau te nga omona ta longa, na i nge longe pangamologa laekia a Kannu E Tupu rolea ta ra lopatokonakana ginungareame.”

Pangamologa Ra Ion Pa Rea Ta Ra Lopatokonakana Re Ngae Laorisia

¹⁴ Na i ke role ka iau ae Ion roma, “Ba ngo pa'e pangamologa ta anggelo ae ra lopatokonakana ginungarea e momo ngae Laorisia minakai roma:

Ka iau a i eke patoe kae Akaomannmannanganakana ba Aturungpatokonakana ka pangamologa a kaomannmannangana kia, ba ka iau a orume kinung pangaturu ngareangana puna. Iau nga role roma: ¹⁵ Iau ka laumatana ka kumangng ngamiaunganame. Ke sane ke marusu ba ke sane ke isopa bole. Iau ka matea ta ri ngeke marusu o ngeke isopa. ¹⁶ Ava kumangng ngamiaungana ka kalona mana. Ke sane isopa ba ke sane marusu bole. Minmina na iau ka la ripping miau lagapotu nga kaogu. ¹⁷ Iau ka la kumangng minmina kurumea, miau kaka rorole roma, ‘Ka ita ra kilipukana, ba ita ka kara ka oru papatu raumana, ba ita ka sana ka moro ta otte.’ Ava miau ka sana ka kelapatokona roma, nga ragugu, miau ka tongamiau kena ma ragau ra sana karea oru bavakena, ba ragau ra kononi, ba ragau ra sillolo, ba ragau ra matarea kanname ke su, ba ragau ra sana karea lungapagame. ¹⁸ Minmina na iau nga potopaga miau ta atung te iau, na ngaka kolia gol eke pallelepa'e nga sia, ta baina nga miau ra kilipukana mannangana. Ba ngaka kolia lungapaga reke kavauvaunga na ngaka lupaga rea. Ngaka kuma minmina ta baina miau ngaka kangkale miramiaume, na balengangamiaungana ka losokamiaume sane nge pota. Ba ngaka kolia saulang ta ulonge nga

matamiau kanname, ta baina ngaka kela.

¹⁹ Iau ka tungtunge pangamologa reke gingging ba ka tungtunge pangamologa re nga saping ta ragau ra iau materalmana rea. Minmina na miau ngaka kuma kaligi ta tungnge lomiamatenganame te iau mannangana, ba ngaka pulivalakale baingamiau reke sosoali.

²⁰ Iau ikia a meisinsi ngapotu ba ka tuntu nga lomiau karea biungame ta baina miau ngaka ballaga iau ta lunga. Ngaroma agau te nge longe kalingau ba nge pulapatalia biunga, na iau ka la lunga lakallo, ba ka la kaning kala nge i. Ba i ke la kaning kala nge iau.

²¹ Ba iau ka la tungnge ngatangng ta agau ore meisginggingkale Satan ginggingngana ba ke ulopisigia ta i tarang kala nge iau nga tarang ae iau e nga kelangpatali. Ollaeala ka tongana kena mana ma ina iau meisginggingkale Satan ginggingngana ba ka ulopisigia, na iau ka tara kala nge Tamau nga tarang ae i e nga kelangpatali. ²² Ngaroma agau te nga omona ta longa, na i nge longe pangamologa laekia a Kannu E Tupu rolea ta ra lopatokonakana ginungareame.”

4

Tarang E Nga Kelangpatali Ngallo Nga Nutu Mallena Nga Tava

¹ Ngarume nga oru nginngina, na iau ae Ion ka kela, na ka kele biunga te e pulapatali ngallo nga Nutu mallena nga tava. Na kaling laeala ama longe pala ine umma ta pangamologa te

iau ma buu maina ke role kau roma, “Atupatae nasai, na iau ka la panaunga one ka oru reke la lelung ngarume nga oru nginngina.” ² Na bolvole mana, na iau ka momo ngallo nga Kannu E Tupu, ba ngamuga nge iau, iau ka kele tarang e nga kelangpatali ngallo nga Nutu mallena nga tava, ba ka te ke tattarapai kia. ³ Ba i e tattarapai nga tarang laeala ka sinna ma lollo a iaspa ba lollo a konilian. Ba renbo te a sinna ma lollo a emeral ke taliutotokale tarang laeala. ⁴ Ba tarang re nga kelangpatali ka ri giaukaina ba tugulu keke tarataliue tarang laeala e kapunu. Ba ravollalaume ka ri giaukaina ba tugulu keke tattarapai nga tarang nginngina ka lungapaga ngareangana ka lungapaga reke kavauvaunga. Ba kurung re nga kelangapatali ra ri ra gol keke momopai nga kunreame. ⁵ Ba saia e killamlama be ruru ke umma ta lelungmalaga nga tarang laeala e kapunu. Ba lamame ka ri lima ba lua keke toto ngamuga nga tarang laeala e kapunu bole. Ka ri ra kannu rae Nutu ka ri lima ba lua. ⁶ Ba otte a kelangana ma pelau ora sinna ma kelang e lelle mannangana ke momo ngamuga nga tarang e kapunu bole.

Ba oru tugulu reke mauli keke momo ka tarangatotokalangarea ka tarang e kapunu. Oru tugulu nginngina reke mauli ka matarea kanreame keke momo kalaoveka nga mirareame. Keke momo nga mirarea ina re nga muga ba re nga rume bole. ⁷ Ne kapunu nga oru tugulu nginngina ka sinna ma laion te, ba na lua ka sinna ma bulmakau goekia te, ba na mologi raguna ka sinna ma agau raguna, ba na tugulu

ka sinna ma manu a popuna e lolo nga tava.
⁸ Ba oru tugulu nginngina reke mauli kenakena
 ka papaname ka ri lima ba kena. Ba matarea
 kanreama keke momo kalaoveka nga mirarea ba
 ngape nga papareame. Ba ka kae ba ka rigo, na ri
 ke sane ke pannpanna ta roleng roma,

“Ke tupu, ke tupu, ke tupu. Nutu Avolau a kana
 ka ginggingame kinung ke tupu. I ke momo
 pala, ba ke momo sonrau, ba ke la momong
 passavele.”

⁹ Ba ka ina oru tugulu nginngina reke mauli ke
 umma ta tungnge alangpaga, ba ta kiningpataea
 i e tarapai nga tarang e kapunu giana, ba ka ineke
 umma ta tungnge alangpaga ta i laeala e momo-
 mauli passavele, ¹⁰ na ravollalau nginngina ka ri
 giaukaina ba tugulu ngeke toarau ngamuga nge i
 e tarapai nga tarang e kapunu raguna. Na ngeke
 kalapagpage Nutu e momomauli passavele. Ba ri
 keke la tamalingpisigi ka kurung re nga kelang-
 patali onreke momo nga kunreama ngamuga nga
 tarang e kapunu ka rolengareangana roma:

¹¹ “One a Avolaukamangng bae Nutu ae mangng,
 gia kiningpataengana, ba alangpaga, ba ging-
 gina ngeke loa te one mana,
 ta one ko koipage orume kinung.
 One ko koipaga rea ba keke momo kurumea
 longangana.”

5

*Sipsip Goekia Ae Nutu Ba Lau Eke Maepite Ka
 Maengapitame Ka Ri Lima Ba Lua*

¹ Na iau ae Ion ka kele lau te eke lulupite. Ba lau laeala ke momo nga i e tarapai nga tarang e kapunu kamana e pe. Ka i a lau oreke pa'e pangamologame nga bavaname ka ri lua, ba lau a ri ke maepite ka maengapitame ka ri lima ba lua. ² Ba iau ka kele angelo te a kana ka gingginga ore pulimalaglage pangamologa ka kurangana kaligi roma, "Tai ka i apengakana ta i maengalalange lau laeala kana maengapitame ba ta karangapolange?" ³ Ava ka sana te ngallo nga Nutu mallena nga tava, o nga mogalo laekia e ngape, o ngape nga mogalo laekia e ngape ora giana bollau ta i karangapolange lau laeala. Ba ka sana te e pe ta kelangalu lakallo te i bole. ⁴ Minmina na iau ka tantani kaligi kurumea, ke sane ke kali paka te e pe ta karangapolange lau laeala ba kelangalu lakallo te i. ⁵ Na te e nga ravollalau nginngina ka ri giaukaina ba tugulu ke role kau roma, "Sano ngo tani! Ngo kele. Laion e nga galiau ae Iura, a i a Revit sivuna ikia e momo. I ke meisginggingkale Satan ginggingngana ba ke ulopisigia. Minmina na i ke pe ta maengalalange lau laeala kana maengapitame ka ri lima ba lua ba ta karangapolange."

⁶ Na iau ae Ion ka kele Sipsip Goekia te a kelangana ma sipsip ora ragau ke sapune. I ke meisinsi ngaliua nga tarang e kapunu e nga kelangpatali. Ba oru tugulu nginngina reke mauli kala nga ravollalau nginngina ka ri giaukaina ba tugulu keke taliutotokale. Sipsip Goekia laeala ka komokiamme ka ri lima ba lua ba matana kanname ka ri lima ba lua. Matana kannan nginngina ka ri ra kannu rae Nutu ka ri lima ba lua ra i ba rea

ta iname kinung reke momo nga mogalo laekia e ngape. ⁷ Nae Sipsip Goekia laeala ke loa, na ke rave lau laeala nga i e tarapai nga tarang e kapunu kamana e pe. ⁸ Ba ka ine rave tapu, na oru tugulu nginngina reke mauli kala nga ravollalau nginngina ka ri giaukaina ba tugulu keke pupisigi ngamuga nga Sipsip Goekia laeala. Ba kenakena nge ri ke kamopite balingvolo onreke pato rea ka “arap”. Ba bole, ri keke kamopite gato ra ri ra gol onreke ponu ka onra koirea lolo ma saviu ine toto. Ka ri ra kavang rae ragau rae Nutu reke tupu. ⁹ Ba ri keke bauvaue baunga a pau roma, “On ko pe ta ravunge lau laekolong

ba ta maengalalange kana maengapitame kurumea, ri keke sapunu one, na one ko kolilelea ragau te Nutu ka totong. Ko kolilelea ragau palu re nga galiaume kinung, ba kalingme kinung, ba mirame kinung, ba iname kinung.

¹⁰ Ba ko puli rea ta ri ra ragau re nga Nutu kelangpatalingana, ba ta ri ra piris rae Nutu ae mangng. Ba ri keke la kelangpatali nga mogalo e ngape.”

¹¹ Na iau ae Ion ka kela, na ka longe anggelo papatu kalingngareame. Ba ka sana agau te totorong ta i sisingi rea kurumea, ka ri papatu raumana. Ri keke taliutotokale tarang e kapunu ba oru tugulu nginngina reke mauli kala nga ravollalau nginngina ka ri giaukaina ba tugulu.

¹² Ba keke umma ta kuranga kaligi roma, “Sipsip Goekia a ri ke sapune ke pe

ta i ravunge gia bolinglaungana, ba kilipume, ba lomata e pe, ba gingginga e bollau, ba alangpaga, ba olamana e toakala raumana, ba kavingtulume.”

¹³ Na iau ka longe orume kinung rae Nutu koipaga rea—orume kinung reke momo ngailu nga Nutu mallena nga tava, ba ne ngeke momo nga mogalo e ngape, ba ne ngeke momo ngape nga mogalo e ngape, ba ne ngeke momo nga pelau—ri kinung keke bauvau roma,

“Ita ngaka alapage i e tarapai nga tarang e kapunu e nga kelangpatali kala nge Sipsip Goekia.

Ita ngaka kinpatae rea passavele kurumea, kavingtulungarea, ba giarea, ba karea olamana e toakala, ba ginggingngarea keke bollalau raumana.”

¹⁴ Ba oru tugulu nginngina reke mauli keke rorole roma, “Ka kaomannmannangana.” Ba ravollalau nginngina ka ri giaukaina ba tugulu keke toarau ta ri kalangapagange i e tarapai nga tarang e kapunu kala nge Sipsip Goekia.

6

Lau Kana Maengapitame

¹ Na iau ae Ion ka kela, na ka kele Sipsip Goekia ae Nutu ine maelale maengapita e kapunu nga lau laeala kana maengapitame ka ri lima ba lua. Na ka longe te nga oru tugulu nginngina reke mauli ine role ka kalingngana a maina ma saia ruruna roma, “Ngo atu.” ² Na iau ka kela lagamuga nge iau, na ka kele oso e kavauvaunga. Ba i e tarapai nga oso laeala ke kamopite pisapo

te. Na keke kure ka kurung e nga kelangpatali. Na i ke piramalaga ta baling ba ta ulongpisiginge orume.

³ Ba ka inae Sipsip Goekia maelale maengapita a lua, na iau ka longe na lua nga oru tugulu nginngina reke maui ine role roma, “Ngo atu.”

⁴ Na oso te muni ore tente ke lelemalaga. Ba keke tunge ngatangng ta i e tarapai nga oso laeala ta i ravungpatali ka momongkinung nga reke momo nga mogalo e ngape, ta baina ri ngeke palivalimate rea. Ba keke tunge resalla e bollau a mataname ka ri lua te i.

⁵ Ba ka inae Sipsip Goekia maelale maengapita a mologi, na iau ka longe na mologi nga oru tugulu nginngina reke maui ine role roma, “Ngo atu.” Na iau ka kela lagamuga nge iau, na ka kele oso e saisainga. Ba i e tarapai nga oso laeala ke kamopite oru e nga kelange kaningme maenang ngareanganame. ⁶ Na iau ka longe oru a maina ma agau kalingngana ine lele ngaliua nga oru tugulu nginngina reke maui, ba ke role roma, “Kuru a ragau ke rarave ka kae kena ke la kolinege uit isura mana. Ba kuru a ragau ke rarave ka kae kena ke la kolinege bali isura mana. Ava sano ngo baisoalia saulang ba uain.”

⁷ Ba ka inae Sipsip Goekia maelale maengapita a tugulu, na iau ka longe na tugulu nga oru tugulu nginngina reke maui ine role roma, “Ngo atu.” ⁸ Na iau ka kela lagamuga nge iau, na ka kele oso e ngango. Ba i e tarapai nga oso laeala ka giana nge Mateng. Ba te oreke patoe ka Malle Nga Reke Mate E Momo Ngape Bavakena ke lola kokoro kurumea. Ba keke tunge gingginga

te ri pana lua ta ri kalingpalange ragau re nga mogalo laekia e ngape ta rina tugulu, ta baina ngeke balipune ragau reke momo nga ina kena nga ina tugulu nginngina ka resallame, ba ka osangana, ba ka soaling matantana, ba ka posi ra pinolo matantana reke momo nga mogalo laekia e ngape.

⁹ Ba ka inae Sipsip Goekia maelale maengapita a lima, na iau ka kele ragau reke mate pala kan-nureame ngape nga altara e momo nga inaeala. Ka ri ra ragau ra ri ke sapunu rea pala kurumea loangakurume ngareangana ka pangamologa ae Nutu kannu, ba kurumea turungpota ngareangana ka lopatokona ae ri te i. ¹⁰ Na ra nginngina reke momo ngape nga altara keke kiu kaligi roma, “One Avolau o tupu ba ka kaomannmannangana kone, ko momalle taru tale? Ragau reke momo nga mogalo e ngape keke kelingia totomangng. Minmina na ngo kalinana rea ba ngo tunge alang te ri.” ¹¹ Nae Nutu ke tunge lungapage re ngapotu onreke kavauvaunga ta kenakena nge ri. Ba ke role kerea ta ri ngeke momokala isurangana, ta nge lele nga ina ragau ngeke rongo ka balingpunu ngareangana ka palu muni nga kumangngkena rae ri ra kolingarea memena ngallo nge Karais ma ineke balipunu rea pala.

¹² Na iau ae Ion ka kele inae Sipsip Goekia maelale maengapita a lima ba kena, na oru giongana tane bollau ke lele. Ba kae matana ke kampiliu na ke lele saisainga ma lungapaga e nga lotaningngana eke kuma kia ka posi bulvunna e saisainga. Ba inna rolungana ke kampiliu, na ke lele tente ma toto. ¹³ Ba mata reke momo

ngailu nga tava keke pupu lagape ta mogalo. Ba pungareangana ka tongana kena ma ina bovole e bollau nge isomatage bega a pik kaligi, na kanna reke mata ngeke pupupisigi lagape. ¹⁴ Na tava ke agatapu basema lau ineke lulupite. Ba kapangngme kinung ba nutame keke kapatali nga mallereame.

¹⁵ Na kelangpatali re nga mogalo laekia e ngape, ba ragau ravollalaukerea memena, ba ra balingkana kelangpatali rae ri, ba ra kilipukana, ba ragau ra giarea reke bollalau, ba ra kumangngatulu kinung ra ragau kanrea, ba ragau kinung ra sana ri ra kumangngatulu, ri kinung keke ko ngallo nga bavengeme ba ngaliua nga lollo reke momo nga kapangngme. ¹⁶ Ba keke kikiu ta kapangng ba lollo nginngina roma, “Ngaka pupai nge mangng, na ngaka pako mangng nga i e tarapai nga tarang e kapunu raguna, ba nga Sipsip Goekia iukiangana. ¹⁷ Ta kae e bollau e nga iukereangana ke lele, ba tai ka kana ka gingginga ta i meisinggingingkale iukereangana?”

7

Ragau Ka Ri 144,000 Reke Rave Killa Ae Nutu

¹ Ngarume nga oru nginngina, na iau ae Ion ka kele anggelome ka ri tugulu ka ineke meisinsi nga mogalo laekia e ngape kana silogume ka ri tugulu. Ba ri keke umma ta laungagaliunge mogalo kana bovole ka ri tugulu, ta baina ri sane ngeke isoe mogalo, o pelau, o begame. ² Na iau ka kele anggelo te muni ine umma ta loangapatae lakailu nga bava a kae lele ngia. Ba i ke kamopite oru

ae Nutu e momomauli kanna ore nga maengapitange laume a kana ka killa ae Nutu. Ba anggelo laeala ke kikiu kaligi ta anggelo tugulu nginngina ameke rave ngatangng ta ri baingasoalinge mogalo ba pelau. ³ Ba i ke role kerea roma, “Sana ngaka baisoalia mogalo, o pelau, o begame ta nge lele ina ita ngaka maepitatape ra kumangngatulu ra Nutu ae ita kanna ramareame ka maengapita ae Nutu kana killa.” ⁴ Nae iau ae Ion ka longe sising e nga ra nginngina reke rave maengapita ae Nutu kana killa minakai roma: Ka ri 144,000 re nga galiaume kinung rae Israel.

⁵ Ragau re ngae galiau ae Iura reke rave killa ka ri 12,000,

ba re ngae galiau ae Ruben ka ri 12,000,

ba re ngae galiau ae Gata ka ri 12,000,

⁶ ba re ngae galiau ae Aser ka ri 12,000,

ba re ngae galiau ae Naptali ka ri 12,000,

ba re ngae galiau ae Manase ka ri 12,000,

⁷ ba re ngae galiau ae Simeon ka ri 12,000,

ba re ngae galiau ae Livai ka ri 12,000,

ba re ngae galiau ae Isakar ka ri 12,000,

⁸ ba re ngae galiau ae Sebulun ka ri 12,000,

ba re ngae galiau ae Iosep ka ri 12,000,

ba re ngae galiau ae Bensamin reke rave killa ka ri 12,000.

Ragau Ba Ragau Ba Ragau Ra Karea Ka Lunga-paga Re Ngapotu Reke Kavauvaunga

⁹ Ngarume nga oru nginngina, na iau ae Ion ka kela lagamuga nge iau, na ka kele ragau ba ragau ba ragau. Ba ka sana agau te totorong ta i sising

rea kurumea, ka ri papatu raumana. Ka ri ra ragau re nga iname kinung, ba galiaume kinung, ba mira matantaname kinung, ba kalingme kinung. Ba ri keke meisinsi ngamuga nga tarang e kapunu e nga kelangpatali ba ngamuga nga Sipsip Goekia raguna ka lungapaga ngareangana ka lungapaga re ngapotu reke kavauvaunga. Ba keke kamopite pagao kamaname nga kamareame. ¹⁰ Ba keke kikiu kaligi ka kalangapaga ngareangana kae Nutu roma,

“Nutu ae ita e tarapai nga tarang e kapunu kala nge Sipsip Goekia keke ravulele ita.”

¹¹ Ba angelome kinung keke meistaliue tarang e kapunu e nga kelangpatali, ba keke meistaliue ravollalau nginngina ka ri giaukaina ba tugulu kala nga oru tugulu nginngina reke mauli. Na ri keke toarau nga ragureame ngamuga nga tarang e kapunu ba keke kalapage Nutu ¹² roma,

“Ka kaomannmannangana. Ita kaka la kiningpataenge Nutu passavele kurumea, kavingtulungana, ba kana olamana e toakala, ba lonamatanangana e pe, ba kana alangpaga, ba giana, ba ginggingngana keke bollalau raumana. Ka kaomannmannangana.”

¹³ Na te e nga ravollalau nginngina ke ballage iau ae Ion roma, “Ra kokorai reke lupage lungapaga re ngapotu reke kavauvaunga—ka ri ra taime? Ba keke pa nga ine ngaetai?”

¹⁴ Na iau ka ale roma, “Avolau, one ka longmatana.”

Na i ke role kau roma, “Ra kokorai ka ri ra ragau onrama reke lelemalaga nga maenang laeala e bollau raumana ore lele nga ragau kinung re

nga mogalo e ngape. Ba keke mume lungapaga
 ngae ri re ngapotu ka Sipsip Goekia totona, na
 keke kavauvaunga. ¹⁵ Minmina na,
 “ri keke momo ngamuga nga tarang ae Nutu e nga
 kelangpatali,

ba keke kumkuma ka kumangng a kannu
 ngallo nga tempel ae i ka kae ba ka rigo.

Ba i e tarapai nga tarang e nga kelangpatali ke la
 momong kala nge ri, ba ke la lengatotokala
 rea.

¹⁶ Ba ka sana la matengkarea kaning muni,
 ba ka sana la matengkarea me muni bole.

Ba kae ke sane la sinangapita rea,
 ba kae mammangana ke sane la panga-
 mamma rea bole.

¹⁷ Ta Sipsip Goekia e momo ngaliua nga tarang e
 kapunu ka la i a kelangpatali ae ri.

Ba i ke la taongamuga kerea ta me reke
 potumalage me e tungtunge mauling e nga
 momong passavele.

Bae Nutu ke la taungapunung patali ka matarea
 kanrea mename kinung.”

8

Maengapita A Lima Ba Lua Ba Raliu A Gol Ora Sia Toto Ngia

¹ Ba ka inae Sipsip Goekia ae Nutu maelale
 maengapita a lima ba lua, na ka misalong ngallo
 nga Nutu mallena nga tava ka panna e gavili
 isura. ² Na iau ae Ion ka kele anggelo ka ri
 lima ba lua reke meisinsi ngamuga nge Nutu
 raguna. Ba keke tunge tarampetme ka ri lima
 ba lua te ri. ³ Na anggelo te muni ke atu, na ke

meisi ngamuga nga altara ka kamongpitangana ka raliu a gol ore nga tonge oru ra koirea lolo ngia. Na keke tunge oru nginngina papatu ra koirea lolo te i, ta baina oru nginngina kakairea kala nga kavanga ra ragau rae Nutu reke tupu kanrea onreke momopai nga altara a gol e momo ngamuga nga tarang ae Nutu ngeke loapatae kinung. ⁴ Na oru nginngina reke totopai nga raliu a gol ora anggelo kamopite kakairea kala nga kavanga ra ragau rae Nutu reke tupu kanrea keke loapatae nge Nutu raguna. ⁵ Na anggelo laeala ke rave raliu a gol ore nga tonge oru ra koirea lolo ngia, na i ke paponue ka sia a i rave nga altara. Na ke tamali kia lagape ta mogalo e momo ngape nga tava. Na saia balingana reke bollalau, ba saia ruruname, ba saia kilinglamanganame keke lele, ba oru giongana te ke lele.

Anggelome Keke Isoe Tarampet Nga Kanrea

⁶ Na anggelo nginngina ka ri lima ba lua reke kamopite tarampetme ka ri lima ba lua keke kalitupu ta ri isongo rea.

⁷ Na anggelo e kapunu ke isoe tarampet a kannu, na ais kalkanname kala nga sia eke kampiliu rea kala nga toto keke lele. Na keke tamalipsisigi ki lagape ta mogalo e momo ngape. Ba keke kalipale mogalo ta rina mologi, na inte nga ina nginngina ke to bavakena. Ba keke kalipale begame ta rina mologi, na bega reke momo nga inte nga ina nginngina keke to bavakena. Ba paillime kinung reke kerkerangng keke to bavakena.

⁸ Na anggelo a lua ke isoe tarampet a kanna, na oru a kelangana ma kapangng tane bollau ore toto ke lele. Na keke tamalipsisigi kia lagape lakallo ta pelau. Ba keke kalipale pelau ta rina mologi, na inte nga ina nginngina ke kampiliu ta i a toto. ⁹ Ba keke kalipale oru reke maui reke momo nga pelau ta rina mologi, na oru reke momo nga inte nga ina nginngina keke mate. Ba keke kalipale monome ta rina mologi, na keke kauue mono reke momo nga inte nga ina nginngina.

¹⁰ Na anggelo a mologi ke isoe tarampet a kanna, na mata tanakena ore toto ma gunete ke pupisigi nga tava. Ba keke kalipale meme ba oalume ta rina mologi, na mata laeala ke pupai nga me reke momo nga inte nga ina nginngina. Ba ke pupai nga me reke pollolomalaga bole. ¹¹ Ba mata laeala giana keke patoe kae Mamaoga. Na me reke momo nga inte nga ina mologi nginngina keke kampiliu, na keke mamaoga. Ba ragau papatu keke inue me nginngina reke mamaoga, na keke mate.

¹² Na anggelo a tugulu ke isoe tarampet a kanna. Ba keke kalipale kae ba inna reke momo nga tava ta rina mologi, na keke bali rea. Na inte nga ina nginngina ke kampiliu ta i a osuguna. Ba keke kalipale mata reke momo nga tava ta rina mologi, na keke bali rea. Na mata reke momo nga inte nga ina nginngina keke kampiliu ta ri ra osuguna. Minmina na ka sana olamana nga inte nga ina mologi nginngina ka kae ba ka rigo bole.

¹³ Na iau ae Ion ka kelkela, na ka longe manu a popuna ore lolo ngaliua nga tava ine kikiu kaligi

ma agau kalingngana roma, “Oru soalingana reke bollalau ka ri mologi muni keke la leleng nga ragau reke momo nga mogalo e ngape ta ka anggelome ka ri mologi onre sane ke isoe tarampet ra kanrea rikai eke momo tale!”

9

¹ Na anggelo a lima ke isoe tarampet a kannu, na iau ae Ion ka kele mata te ine pa nga tava na ke pupisigi ta mogalo. Na keke tunge kingapola e nga lulu a sana puna ta mata laeala. ² Ba ka ine pulapatalia lulu laeala a sana puna, na sia kakaina ke lelemalagapatae nga lulu laeala ma sia tane bollau kakaina. Ba sia kakaina laeala e umma ta lelengmalagapatae nga lulu laeala ke bai ka kae ba tava ta ri ra osuguna. ³ Ba sisime keke lelemalaga nga sia kakaina laeala, na keke pupupisigi nga mogalo laekia e ngape. Na keke tunge gingginga ta sisi nginngina ma gingginga rae oru reke unu onreke momo nga mogalo laekia e ngape. ⁴ Ba keke role ka sisi nginngina ta ri manareasa baingasoalinge pailli reke momo nga mogalo, o otte e kalapa, o bega te. Ava ngeke baisoalia ragau re sane ke rave maengapita ae Nutu kana killa nga ramareame mana. ⁵ Ba ke sane ke tunge gingginga te ri ta ri balinge ragau nginngina ta baina ri ngeke mate. Ke sa. Keke tunge gingginga te ri ta ri pangamiralali rea ka inname ka ri lima. Ba sisi nginngina pangamiralali ngareangana ka tongana kena ma oru e unu ine nge tonge agau te. ⁶ Ba nga kae nginngina, na ragau keke la ri tange mateng, ava ke sane ke la

tanga pakia. Ba ri ka la loreamatengana raumana ta ri mateng, ava mateng ke la kanga nge ri.

⁷ Ba sisi nginngina ka sinrea ma oso reke kaliangga ta ri loanga ta baling. Ba keke kure oru ra sinrea ma kurung re nga kelangpatali ra ri ra gol. Ba ragureame ka sinrea ma ragau ragureame. ⁸ Ba gilirea bulvunna ka tongarea kena ma ravale gilirea bulvunna reke gavili beke konapisigi. Ba ngingireame ka tongarea kena ma laionme ngingireame. ⁹ Ba galiau ra ri ke lupaga rea nga mautureame ka tongarea kena ma galiau eke kuma ki ka ene. Ba paparea mainame ka tongarea kena ma oso papatu onreke utulale karisme ba keke piraguru kinung ta baling te. ¹⁰ Ba borokereame ka tongarea kena ma oru reke unu borokerea ineke tongtonge ragau. Ba ngallo nga borokereame ka karea ka gingginga ta pangamiralalinge ragau ka inname ka ri lima. ¹¹ Anggelo e kelapatantali ta lulu a sana puna ka i a kelangpatali ae ri. Ba nga kaling ae Iburume anggelo laeala ka giana nge Abaron,* ba nga kaling ae Girikme ka giana nge Apolion.

¹² Minmina na oru soalingana e kapunu ke rongo. Ava oru soalinganame ka ri lua keke momo tale.

¹³ Na anggelo a lima ba kena ke isoe tarampet a kanna, na iau ae Ion ka longe kaling te ine lele-malaga nga altara a gol kana kiname ka ri tugulu onra sinrea ma komome. Ka i a altara e momo ngamuga nge Nutu raguna. ¹⁴ Ba kaling laeala ke role ka anggelo a lima ba kena ore kamopite

* **9:11:** Abaron ka mirana roma, “kauunga”.

kanna ka tarampet roma, “Ngo pole angelome ka ri tugulu onreke samapita rea nga me e bollau ae Iuperetis.” ¹⁵ Na keke pole anggelo tugulu nginngina onreke kaliangga rea ta ri kumangng nga kae matana laeala, ba nga kae laeala, ba nga inna laeala, ba nga pesingmatana laeala. Keke pola rea ta baina ri ngeke balipune ragau reke momo nga inte nga ina mologi onreke kalipala rea ngi. ¹⁶ Ba ra balingkana papatu raumana onreke pirapai ka osome keke momo bole. Bae iau ae Ion ka longe ineke patoe sising ae ri.

¹⁷ Na osome kala nga reke pirapai ki ra iau kela rea ngallo nga kelanga laeala a Nutu pakela iau kia keke kela minakai roma: Galiau ra ri ke lupaga rea nga mautureame keke tente basema sia tongana. Ba keke kerkerangngvovo, ba keke ngango basema lollo a salapa. Ba oso nginngina gilirea baganame ka sinrea ma laion gilirea baganame. Ba sia kala nga sia kakaina ba oru a koina bona keke umma ta lelengmalaga nga kaoreame. ¹⁸ Ba ri keke balipune ragau ka oru mologi nginngina reke sosoali onreke umma ta lelengmalaga nga kaoreame. Keke balipune ragau reke momo nga inte nga ina mologi nginngina onreke kalipala rea ngi. ¹⁹ Oso nginngina gingging ngareangana ke lelemalaga nga kaoreame ba nga borokereame kurumea, borokereame ka tongarea kena ma mue ra koatali onreke baisoalia orume ka kunreama.

²⁰ Ava ragau pattoto re sane ke mate kurumea oru soalingana nginngina balingmate ngareangana kerea ke sane ke pulivalakale kumangngarea reke sosoali. Ke sa. Ke sane ke pulivalakale

baingarea re nga kavang ta kannu reke sosoali, ba nutu ra goanga onreke kuma ki ka gol, ba ka siliva, ba ka ene a barasa, ba ka lollo, ba ka bega. Ke sane ke pulivalakale baingarea re nga kavang ta oru nginngina re sane ke ella, be sane ke longlong, be sane ke tatao bole. ²¹ Ba bole, ri ke sane ke pulivalakale baingarea re nga balingmatenge ragau, o baingarea re nga masing ra koatali, o baingarea ra mukurea kala nga ravale o rapanung. Ba ke sane ke pulivalakale baingarea re nga golong bole.

10

Anggelo Ba Lau Tune Sina Eke Lulupite

¹ Na iau ae Ion ka kele anggelo te muni a kana ka gingginga e bollau raumana ine pa nga Nutu mallena nga tava na ke sopisigsigi lagape. I ke lupage mukmukua te, ba renbo te ke momo ngailu nga kunna. Ba raguna lamanangana ka tongana kena ma kae lamana. Ba kaename ka sinrea ma maisi reke maisgingging ka bale onreke toto. ² Ba i ke kamopite lau tune sina eke lulupite, na lau laeala ke kenopai nga kamana ka sasangpolan-gana. Na i ke ulopaia kaena puna e pe nga pelau, ba ke ulopaia kaena puna a laeva nga mogalo. ³ Na ke reli kaligi ka kalingngana a maina ma laion ine nge sangau'ala kaligi raumana. Ba ka ina anggelo laeala reli minmina tapu, na saia ruruname ka ri lima ba lua keke role. ⁴ Ba ka ina saia ruruna nginngina ka ri lima ba lua ke role, na iau ka bai ta pange pangamologa nga lau a kanau, ava ka longe kaling te e pa nga Nutu mallena nga tava ine role roma, “Ngo talue oru ra saia ruruna

nginngina ka ri lima ba lua ke role rea, ba sano ngo pa rea.”

⁵ Na anggelo laeala a iau kele ine maispai nga pelau ba nga mogalo ke kinpataea kamana e pe ta Nutu mallena nga tava. ⁶ Na i ke patokala ngailu nga Nutu e momomauli passavele giana. Ka i a Nutu e koipage tava kala nga orume kinung reke momo ngia, ba mogalo kala nga orume kinung reke momo ngia, ba pelau kala nga orume kinung reke momo ngia. Anggelo laeala ke patokala ngailu nga Nutu e koipage oru nginngina kinung giana roma, “Kae rae Nutu ta i malong ki keke rongo tapu. ⁷ Ava nga kaeme ina anggelo a lima ba lua la isonge tarampet a kannu, na oru ra Nutu pako rea pala keke la ronga kurumea pangamologa ra i pulimalaga rea pala ta ra kumangngatulu ra kannu reke toe kaona.”

⁸ Na kaling laeala ama longu pala ore pa nga Nutu mallena nga tava ke role kau muni roma, “Ngo loa, na ngo rave lau tu laeala e sina eke lulupite ba ke kenopai ka sasangpolangana nga anggelo e maispai nga pelau ba mogalo kamana.”

⁹ Minmina na iau ka loa ta anggelo laeala, na ka ballage ta i tungnge lau tu laeala e sina te iau. Na i ke role kau roma, “Ngo rave, na ngo kania. Na nge bai ka oru e mamaoga ngallo nga siang, ava masmasingana ngallo nga kaong ka la tongana kena mana ma miso masmasingana.”

¹⁰ Na iau ka rave lau tu laeala e sina nga anggelo kamana, na ka kania. Ba masmasingana ngallo nga kaogu ka tongana kena mana ma miso masmasingana. Ava ka ina kania tapu, na ke bai

ka oru e mamaoga ngallo nga siau. ¹¹ Na keke role kau roma, “One ngo toe Nutu kaona ta ragau muni. Ba ngo pulimalage pangamologa re ta oru rae Nutu la kumangng ki nga ragau re nga mira matantana papatu, ba ragau re nga ina papatu, ba ragau re nga kaling papatu. Ba ngo pulimalage pangamologa re ta oru rae Nutu la kumangng ki nga kelangpatalime bole.”

11

Pana Lua Onreke Turupote Pangamologa Ra Kaomannmannangana Ki Re Te Nutu

¹ Na keke tunge bega kalkanna te e nga tonge bale gavilingana te iau. Ba ollaeala ka sinna ma to e nga taonga. Na kaling te ora maina ma agau kalingngana ke role kau roma, “Ngo loa, na ngo toe tempel ae Nutu kala nga kana altara. Ba ngo sisia ragau reke kalapagpage Nutu nga inaeala. ² Ava sano ngo toe ina e momo ngapotu nga tempel. Sano ngo toe ta Nutu ke tunge inaeala ta ragau ra sana ri ra Iurame. Ba ri keke la kesingpitange maga kunna e bollau e tupu ae Nutu ka inname ka ri giaukaina lua ba lua. ³ Ba iau ka la tungnge gia bolinglaungana ta ragau lua rae iau reke turupote pangamologa ra kaomannmannangana ki re te iau. Na ri keke la lungapagange lungapaga re nga lotaningngana, na keke la tonge kaogu ka kaeme ka ri 1,260.” ⁴ Pana lua nginngina ka ri ra bega lua ra oliv ba pangatara nga lamame ka ri lua reke maisi ngamuga ngae Nutu Avolau a i a Avolau e nga mogalo laekia e ngape. ⁵ Ba ngaroma agau te

nge ava ta baingasoalinge pana lua nginngina, na sia nge lelemaalaga nga kaoreame na nge raue ragau reke bai ta baingasoali rea. Ngaroma agau te nge bai ta baingasoali rea, na ri keke la balingpununge minmina mana. ⁶ Ba ri ka karea ka gingginga ta rutungkalange tava ta baina kue sane nge tugu ka kae nginngina ra ri ke totoe Nutu kaona. Ba ri ka karea ka gingginga ta kamongpiliunge meme ta ri ra toto. Ba ka karea ka gingginga ta magalangpitange mogalo laekia e ngape ka soaling matantana ka kaeme kurumea loreangana mana.

⁷ Ba nga ina pana lua nginngina nge rongo ka turungpota ngareangana ka pangamologa ra kaomannmannangana ki re te Nutu, na otte a pinolo e soali raumana ore lelemalagapatae nga lulu a sana puna ke la baling kala nge ri. Na i ke la ulongpisigi rea, ba ke la balingpunu rea. ⁸ Na lavusakereame keke la kenong nga pamau ae maga kunna laeala e bollau eke patopage kae Sorom bae Isip. Ka i a maga kunna laeala mana eke katupite pana lua nginngina Avolauk-erea nga maiskovu ngia. ⁹ Na ragau re nga mira matantaname kinung, ba re nga galiaume kinung, ba re nga kalingme kinung, ba re nga iname kinung keke la kelanga ta lavusakereame ka kaeme ka ri mologi ba ina ka luana. Ba keke la bongakalange ragau ta ri manereasa talungu rea. ¹⁰ Ba ragau reke momo nga mogalo laekia e ngape ka la loreaserengkalange ri pana lua matengarea. Ba keke la palingvanga ka tungame te ri. Keke la kumangng minmina kurumea, ragau lua nginngina reke toe Nutu kaona keke

pamiralalia ragau reke momo nga mogalo laekia e ngape raumana.

¹¹ Ava ngarume nga kae mologi nginngina ba ina ka luana, nae Nutu ke ba'e matue ore nga mauling ta loangalu nge ri. Na keke maisi ka kaereame, ba ragau keke kela rea na keke matau raumana. ¹² Na keke longe kaling te ine kiu kaligi. Ka i a kaling e pa nga Nutu mallena nga tava na ke role ka pana lua nginngina reke toe Nutu kaona roma, "Onemea ngaka atupatae nasai." Na mukmukua ke loapatae kerea lakailu ta Nutu mallena nga tava. Ba ragau reke bai ta baingasoaling rea keke kela rea ineke loapatae minmina. ¹³ Ka panna laeala mana, na oru ke gio kaligi, na bale papatu reke momo ngallo nga maga kunna laeala e bollau keke pupupisigi. Ke kela basema, keke kalipale maga kunna laeala e bollau ta rina tangulelu, na bale reke momo nga inte nga ina tangulelu nginngina keke pupupisigi. Ba oru giongana laeala ke balipune ragau ka ri 7,000. Na ragau pattoto re sane ke mate keke matau raumana, ba keke kinpataea Nutu e momo nga mallena nga tava giana.

¹⁴ Minmina na oru soalingana a lua ke rongo. Ava oru soalingana a mologi ke la atung bolvole.

Tarampet A Lima Ba Lua

¹⁵ Na anggelo a lima ba lua ke isoe tarampet a kannu, na kalingme keke kiu kaligi ngallo nga Nutu mallena nga tava roma, "Sonrau, na mogalo e ngape kelangpatalingana ka orae Nutu A Avolaukita bae Karais ae i, ba i ke la kelangpatali te i passavele."

16 Na ravollalau nginngina ka ri giaukaina ba tugulu onreke tarapai nga tarang ra ri nga kelangpatali ngamuga nge Nutu raguna keke toarau nga ragureame, na keke kalapage Nutu ¹⁷ roma,

“Mangng ka la alangapaga one a Nutu Avolau a kanga ka ginggingame kinung.

Ba ka one a i e momo sonrau, ba ko momo pala bole.

Mangng ka la alangapaga one minmina kurumea, one ko rapite gingginga ae one ore bollau raumana,

na ko paturu ta kelangapatali.

18 Na ragau re sane ke kalapaga one siarea ke lali, ba iukonengana e bollau raumana ke lele.

Ba kae ae one ta kalingnanange reke mate ke lele tapu.

Ka i a kae ae one ta one tungnge alang e pe ta ra kumangngatulu ra kaning reke toe kaong,

ba ta ragau rae one reke tupu reke kalapagpage giang,

ra giareame ke bollau ba ne ngeke sina bole.

Ba ka i a kae ae one ta one baingasoalinge ragau reke baisoalia mogalo e ngape.”

19 Na tempel ae Nutu e momo nga mallena nga tava ke pulapatali, na iau ae Ion ka kele piunga ba bonga ae Nutu bagana ngallo nga tempel ae i. Na saia e killamlama, ba saia e balvali ke lele, ba oru ke gio. Ba ais kalkanname keke pupupisigi kaligi basema kue ine tugugu.

12

Avale Ba Mue Tanakena

¹ Na killa e bollau raumana ke lele nga tava minakai roma: Iau ka kele avale te ore lupage kae ma i a lungapaga ae i, ba inna ke momo ngape nga kaena puname. Ba kurung e nga kelangpatali ora kana ka matame ka ri tangulelu ke momo nga kunna. ² Ba avale laeala ka siana. Ba ke tani kaligi ka miralalingana kurumea, kae ae i e nga toangapisigi ke kokoro. ³ Na killa te muni ke lele nga tava minakai roma: Iau ka kele mue tanakena e tente ora kana ka kunname ka ri lima ba lua ba komokiamme ka ri tangulelu. Ba kurungume ka ri lima ba lua ra sinrea ma kurung a kelangpatali e gingging raumana kure keke momo nga kunname. ⁴ Na mue tanakena laeala borokia ke kakalole mata papatu nga mallerea nga tava, na ke tamalipisigi ki lagape ta mogalo e ngape. Ke kela basema, ri keke kalipale matame nga rina mologi, na mue tanakena laeala ke kakalole mata reke momo nga inte nga ina mologi nginngina. Na mue tanakena laeala ke maisi ngamuga nga avale laeala e kokoro ta kae ae i e nga toangapisigi, ta baina i nge kania goe ae i nga ine nge toapisigia. ⁵ Na avale laeala ke toapisigia goe apanung. Ba goe laeala ka i a i e la kelangapatali ta ragau re nga iname kinung. Ba kelapatalingana ka la tongana kena ma agau e kelapatantali ta sipsipme ka kamongpitangana ka to eke kuma kia ka ene. Na keke ravupataea goe laeala lakailu te Nutu ba ta tarang ae i e nga kelangpatali. ⁶ Ba avale laeala ke ka ta ina a sana ragau ngia. Ke ka ta malle a Nutu kalitupe te i, ta baina Nutu nge kelapatalimasi te i nga inaeala ka kaeme ka ri 1,260.

⁷ Na baling te e bollau raumana ke lele ngallo nga Nutu mallena nga tava. Bae Maikel kala nga anggelo rae i keke bali kala nga mue tanakena laeala. Ba mue talaela kala nga anggelo rae i keke bali kala nge ri. ⁸ Ava mue laeala ba anggelo rae i ka sana karea gingginga ta ulongpisigi rea. Minmina na keke taomalaga rea nga mallereame ngallo nga Nutu mallena nga tava. ⁹ Na keke tamalipisigi ka mue laeala lagape. Ka i a mue laeala e momo pala nganige ba ke goga'e ragau kinung re nga mogalo laekia e ngape. Ka i a mue laeala a ri ke patoe kae Aturungpagakana E Soali bae Satan. Keke tamalipisigi kia lagape ta mogalo e ngape kala nga anggelo rae i.

¹⁰ Na iau ae Ion ka longe kaling te ine kiu kaligi nga Nutu mallena nga tava roma,

“Sonrau nae Nutu ae ita ravunglelengana ka ragau, ba ginggingngana, ba kelangpatalingana,

bae Karais ae i ginggingngana keke pota mannangana,

ta keke tamalipisigi ka i e turupagpaga kolingara memena karea ngamuga nge Nutu ae ita ka kae ba ka rigo.

¹¹ Ava kolingara memena keke meisginggingkale ba keke ulopisigia ka Sipsip Goekia totona, ba ka pangamologa re te Nutu ra kaomannmannangana ki ra ri ke turupota rea.

Ba ke sane ke materaumane maulingareame nga mogalo e ngape,

ina ragau ke balipunu rea bole.

¹² Minmina na miau raka momo ngallo nga Nutu mallena nga tava

nga lomiumarapaga raumana.

Ava oru reke sosoali raumana keke la leleng nge miau raka momo nga mogalo e ngape ba nga pelau,

ta Satan ke sosisigi te miau tapu.

Ba i ka iukia raumana kurumea, i ka lonamatana roma, momongana ke moro.”

¹³ Na ka ina mue talaela keke ina ri ke tamalipisigi kia lagape ta mogalo e ngape, na i ke taokurumea avale laeala e toapisigia goe a panung. ¹⁴ Na keke tunge manu a popuna e bollau papaname ka ri lua ta avale laeala, ta baina i nge lo ta inaeala a Nutu kalitupe te i pala ngallo nga ina a sana ragau ngia. Nga inaeala a Nutu la kelangpatalimasi te i ka pesingmataname ka ri mologi ba ina ka luana. Ba nga inaeala mue sane la kalingpa kia. ¹⁵ Na mue laeala ke mutamalage me ma me e potpotu lagapotu nga kaona kurumea avale laeala, ta baina me potungana nge ka kia. ¹⁶ Ava mogalo ke kalaue avale laeala, na ke panga, na ke sonia me e potu ora mue talaela mutamalage nga kaona. ¹⁷ Na mue laeala ka iukia raumana ka avale laeala, na i ke kutapu. Na ke loa ta baling kala nga goe pattoto rae avale laeala—ka ra ri ra ragau reke lolakurumea bangapaga rae Nutu kannu, ba keke kampilpote turungpota e te Iesus ora kaomannmannangana kia.

13

Apinolo E Soali Raumana Ore Lelemalaga Nga Pelau

¹ Na mue talaеala ke maispai nga bai nga pelau kaona.

Na iau ae Ion ka kele otte a pinolo ore soali raumana ine umma ta lelengmalaga nga pelau. Ba ollaeala a pinolo ka komokiamе ka ri tangulelu ba kunname ka ri lima ba lua. Ba kurungume ka ri tangulelu ra sinrea ma kurung a kelangpatali e gingging raumana kure keke momopai nga komokiamе. Ba gia reke rolebainga kae Nutu ki keke momo nga kunna kenakena. ² Ollaeala a pinolo a iau kele ka sinna ma minoto e bollau ora pinolo eke patoe ka lepat, ba kaena puname ka tongarea kena ma posi a pinolo e bollau raumana oreke patoe ka bea kaena puname, ba kaona ka tongana kena ma laion kaona. Na mue talaеala ke tunge ginggingngana, ba tarang ae i e nga kelangpatali, ba giana bolinglaungana a kana ka gingginga raumana ta ollaeala a pinolo e soali raumana ore lelemalaga nga pelau ³ Na iau ae Ion ka kele ollaeala a pinolo e soali raumana kunna te, ba kunna laeala ka teleng te a kelangana ma teleng e nga mateng, ava otte ke papea teleng laeala. Na ragau kinung re nga mogalo laekia e ngape keke kallo raumana, ba keke loakurumea apinolo laeala e soali. ⁴ Ba keke kinpataea mue talaеala kurumea i ke tunge giana bolinglaungana ta apinolo e soali. Ba keke kinpataea apinolo giana bole ka balinglaga ngareanganame roma, “Tai ka tongana kena ma apinolo e soali? Tai ka likina ta baling kala nge i?”

⁵ Na apinolo e soali ke rave ngatangng ta i rolenge pangamologa re nga mulianga ba re nga rolengbainga kae Nutu. Ba ke rave gia

bolinglaungana ta i kumangng ka kumangng a kanna ka inname ka ri 42. ⁶ Na i ke rolebainga kae Nutu ka pangamologa reke lelemalaga nga kaona. Ke rolebainga ka giana, ba ke rolebainga ka mallena kala nga reke momo ngia. ⁷ Ba apinolo laeala e soali ke rave gingginga ta i baling kala nga ragau rae Nutu reke tupu, ba ta i ulongpisigi rea. Ba ke rave gia bolinglaungana ta i kelangpatali ta ragau re nga galiaume kinung, ba re nga kalingme kinung, ba re nga mira matantaname kinung, ba re nga iname kinung. ⁸ Ragau kinung re nga mogalo laekia e ngape ra giareame ke sane ke momo ngallo nga lau e nga momongmauli passavele keke la kalangapagange apinolo laeala e soali. Ka ri ra ragau ra giareame ke sane ke momo nga lau e nga mauling orae Nutu pa'e ragau giareame ngia pala ka ina oru re nga mogalo laekia e ngape ke sane ke lele tale. Ka i a lau ae Sipsip Goekia a i a aeala eke balia e mate.

⁹ Ngaroma agau te nga omona ta longa, na i nge longe pangamologa laekia.

¹⁰ Ngaroma agau te nga i a agau a Nutu pulia ta i loangalu ta pulangkala,
na agau laeala ke la loangalu ta pulangkala mana.

Ba ngaroma agau te nga i a agau a Nutu pulia ta ri samungpununge ka resalla a mataname ka ri lua,
na agau laeala ke la mateng kurumea samungpunu ngareangana kia ka resalla a mataname ka ri lua mana.

Minmina na ragau rae Nutu reke tupu ngeke umma ta meisinggingingkale maenang reke la

leleng nge ri, ba ngeke umma ta kamongpitange lopatokona ae ri te Karais.

Apinolo E Soali Raumana Ore Lelemalaga Nga Mogalo

¹¹ Na iau ae Ion ka kele apinolo te muni ore soali raumana ine umma ta lelungmalagapatae nga mogalo. Ba apinolo laeala ka komokiame ka ri lua ra sinrea ma sipsip goekia te komokiame. Ba rolengana ka tongana kena ma mue tante rolengana ora kana ka gingginga e bollau raumana. ¹² Na apinolo e soali e kapunu ke tunge giana bolinglaungana ta apinolo laeala a lua ta i kumangng ka kumangng ra kannu. Na i ke bai ka ragau kinung re nga mogalo laekia e ngape ta ri kalangapagange apinolo e kapunu. Ka i a apinolo laeala mana ama kunna te ke telea ka teleng e nga mateng, ava otte ke papea teleng laeala. ¹³ Na apinolo a lua ke kuma ka killa reke bollalau raumana. Ba bole, i ke bai ka sia ta lelungmalaga nga tava ba ta pungapisigi ta mogalo nga ragau ragureame. ¹⁴ Minmina na i ke goa'e ragau kinung re nga mogalo laekia e ngape ka killa nginngina ra i kuma ki ka gingginga ora apinolo e kapunu tunge te i. Ba i ke bapaga rea ta ri pangamaisinge oru a goanga a sinna ma apinolo e kapunu. Ka sinna ma apinolo laeala ame pala na ke rave teleng e nga mateng ora resalla a mataname ka ri lua ke telea, ava ke mauili tale. ¹⁵ Na apinolo a lua ke rave gingginga ta i pangamaulinge ollaeala a goanga ora sinna ma apinolo e kapunu, ta baina ollaeala a goanga

nge pamologa ba nge role ka ragau ta ri baling-pununge ragau karolu re sane ke kalapagpage ollaeala a goanga ora sinna ma apinolo e kapunu. ¹⁶ Ba bole, apinolo laeala a lua ka kaonaginapite ragau karolu ta ri ravunge killa te nga kamarea reke pepe, o nga ramareame. I ka kaonaginapite ragau ra sana giarea kala nga ragau ra giarea, ba ra kilipukana kala nga ra sana kilipukana, ba ragau ra ri ra kumangngatulu kala nga ra sana ri ra kumangngatulu—ka kaonaginapita rea kinung ta ri ravunge killa laeala. ¹⁷ I ke kuma minmina ta baina sana nga agau te nge koli o nge ba ka otte ngaroma i sana nga kana ka killa laeala. Ba killa laeala ka i a apinolo e kapunu giana, o giana kana namba.

¹⁸ Ngaroma agau te nge bai ta ravunge lo-matana e ta namba laeala, na i nge longomasi. Agau a alomatanakana nge sisia apinolo e kapunu namba ae i kurumea, namba laeala ka i a namba orae agau te. Ba namba ae agau laeala ka i a 666.

14

Sipsip Goekia Ae Nutu Ba Ragau Ka Ri 144,000

¹ Na iau ae Ion ka kela, na ka kele Sipsip Goekia ae Nutu ine maispai nga Kapangng Ngae Saion. Ba ragau ka ri 144,000 onreke pa'e Sipsip Goekia giana ba tamana giana nga ramareame keke momo kala nge i. ² Na iau ka longe kaling te ine pa nga Nutu mallena nga tava. Ba kaling laeala ka maina ma me reke potpotu maireia. Ba ka maina ma saia balingana e bollau raumana maina. Ba kaling laeala a iau longe ka maina ma

mai a ragau ke bai kia ineke balvalia balingvolo rae ri onreke pato rea ka arapme. ³ Ba ri keke bauvaue baunga te a pau ngamuga nga tarang ae Nutu e nga kelangpatali, ba ngamuga nga oru tugulu nginngina reke mauli kala nga ravollalau nginngina ka ri giaukaina ba tugulu. Ba ka sana agau te totorong ta i ravunge lomatana ta baina i nge baue baunga laeala. Ke sa. Ragau nginngina ka ri 144,000 mana ra Nutu kolimalaga rea nga mogalo laekia e ngape ka loreamatana kia. ⁴ Ra nginngina ka ri ra ragau re sane ke pamukuna rea ka ravale kurumea, ri ke sane ke keno kala nga avale te. Ba ngaroma Sipsip Goekia ae Nutu nge loa laetai, na ri ngeke lolakurumea. Ka ri ragau reke momo ngaliua nga ragau re nga mogalo laekia e ngape avae Nutu ke koli rea lagapotu nge ri, ta baina ri ngeke lele ma tunga re kapunu re ta tunga rea te Nutu ba te Sipsip Goekia ae i. ⁵ Ba ri ke sane ke rolea goanga te. Ke sa. Ka sana agau te totorong ta i patongo rea ka bainga te e soali.

Anggelome Ka Ri Mologi

⁶ Na iau ae Ion ka kele anggelo te muni ine lolo ngaliua nga tava. Ba i ka kanna ka pangamologa e pe ore momo passavele ta i pulingmalagange ta ragau reke momo nga mogalo laekia e ngape—ta ragau re nga iname kinung, ba re nga galiaume kinung, ba re nga kalingme kinung, ba re nga mira matantaname kinung. ⁷ Ba i ke kikiu kaligi roma, “Ngaka mataue Nutu, ba ngaka tunge gia bolinglaungana te i, ta kae ae i e nga kalingnana ke lele. Ngaka kalapage i e koipage tava, ba

mogalo, ba pelau, ba me matantana reke pollolo-malaga.”

⁸ Na anggelo te muni a i a lua ke atu kurumea naeala e kapunu, na ke role roma, “Ke pupu, maga kunna laeala e bollau ae Babilon a giana bollau ke pupu. Ka i a maga kunna e bollau a i a avale ore pa'inue ragau re nga iname kinung ka uain e nga iukiangana. Ke pa'unu rea ka uain ae i ore pasigipage ragau loreamatenganame ta ri loanakurumea baingana ra mukurea. Ke pasigipaga rea ta ri kumangng ka bainga re nga kenong kala nga rapanung ra sana ri ra nareatale memena ba ravale ra sana ri ra nareapengana memena.”

⁹ Na anggelo te muni a i a mologi ke atu kurumea anggelo lua re pala, na ke kiu kaligi roma, “Ngaroma agau te nge kalapage apinolo e kapunu kala nga ollaeala a goanga ora sinna me i, ba ngaroma i nge rave killa nga ramana o nga kamana, ¹⁰ na agau laeala ke la inung nga uain e nga Nutu iukiangana bole. Ka i a uain e gingging raumana ora Nutu paponue gato ae i e nga iukiangana kia. Ba ri keke la pangamiralalia agau laeala nga anggelo reke tupu ragureame ba nga Sipsip Goekia raguna. Keke la pangamiralalia ka lollo a salapa ore toto. ¹¹ Ba ragau nginngina miralali ngareangana kakaina nge loapatæ pasavele. Ba ra nginngina reke kalapage apinolo e kapunu kala nga ollaeala a goanga ora sinna me i, o ragau reke rave giana kana killa ke sane ke la ravunge pannang ka kae, o ka rigo.” ¹² Minmina na ragau rae Nutu reke tupu onreke lola kurumea bangapaga ra kannu, ba keke umma ta kamong-

pitange lopatokona ae ri te Iesus ngeke umma ta meisingingingkale maenang reke la lelung nge ri.

¹³ Na iau ae Ion ka longe kaling te e pa nga Nutu mallena nga tava ine role kau roma, “Ngo pa'e pangamologa minakai roma: Ragau reke mate sonrau ba ngarume kurumea pagiungareangana kala nge Iesus Karais Avolau keke la ravunge kavingtulu e bollau raumana.”

Nae Kannu ae Tupu ke role roma, “Iii, Nutu ke la tunge pannang te ri kurumea, ka i a alang nga kumangng ra kanrea.”

Ra Lalangkana

¹⁴ Na iau ka kela lagamuga nge iau, na ka kele mukmukua e kavauvaunga. Ba i e tattarapai nga mukmukua laeala ka sinna ma agau te tuna ore kure kurung e nga kelangpatali nga kunna. Ba resalla a matana raumana e nga sa'vangatotonge uit eke patoe ka sikel ke momo nga kamana. ¹⁵ Na angelo te muni ke lelemalaga nga tempel, na ke kiu kaligi te aeala e tattarapai nga mukmukua roma, “Ngo rave sikel a kaning na ngo lala kaning kia, ta kae e nga lalange kaning ikia e lele tapu. Ba kaning re nga lalanga rea reke momo nga mogalo e ngape keke mera tapu.” ¹⁶ Minmina na i e tattarapai nga mukmukua ke gulae ka sikel a kanna ngailu nga mogalo laekia e ngape. Na keke lale kaning reke momo nga mogalo laekia e ngape.

¹⁷ Na angelo te muni ke lelemalaga nga tempel e momo ngallo nga Nutu mallena nga tava, ba i ka kanna ka sikel a matana raumana bole.

¹⁸ Na angelo te muni, a kana ka gingginga ta

kelangpatali ta sia, ke lelemaalaga nga altara. Na i ke kiu kaligi ta angelo e kamopite sikel a matana raumana roma, “Ngo rave sikel a kaning, na ngo ravukinunge gerepe gogoname nga oalo reke momo nga mogalo e ngape, ta gerep reke momo nga mogalo e ngape keke mera tapu.”
¹⁹ Minmina na angelo laeala ke gulae ka sikel a kanna ta mogalo e ngape. Na ke ravukinunge gerepe gogoname nga oalo re nga mogalo e ngape. Na ke tamali ki lakallo ta malle e bollau raumana ore nga Nutu iukiangana. Ka i a malle ora sinna ma lulu e nga pa'tangapelange gerepeme ba kumangng ka uain ngia. ²⁰ Na ri keke pa'tapelvele gerepeme ngallo nga malle laeala e momo ngapotu nga maga kunna e bollau ae Ierusalem. Na toto ke potumalaga ba ke sasa lagatauga basema pamau bena iname ka ri 300. Ba toto ke paponue inaeala, na ke ponu lakailu ta ke lele nga oru eke pulia nga oso kaona ta kaunge kia.

15

Oru Soalingana Reke Bollalau Ra Ronga Ka Ri Lima Ba Lua

¹ Na iau ae Ion ka kela lakailu ta tava, na ka kele killa tetoto ore bollau raumana minakai roma: Anggelome ka ri lima ba lua keke kamopite oru soalingana reke bollalau raumana ka ri lima ba lua ra iau kallo raumana ki. Ka ri ra oru soalingana ra ronga kurumea, Nutu ke la ronga ka iukiangana ki. ² Na iau ka kele oru a kelangana ma pelau a sinna ma kelanga eke kampiliue kala nga sia. Ba ragau papatu keke

meismeispai nga pelau laeala. Ka ri ra ragau reke ulopisigia apinolo e kapunu ginggingnana kala nga ollaeala a goanga ora sinna me i, ba ke sane ke ngata ta ravunge apinolo e kapunu giana kana namba. Ba ragau nginngina keke kamopite arap ra Nutu tungu rea te ri. ³ Ba keke baue baunga ora akumangngatulu ae Nutu kanna ae Moses baue pala. Ka i a baunga a Sipsip Goekia kanna ore role roma:

“One ae Nutu Avolau a kanga ka ginggingame kinung,

kumangng ra kaning keke bollalau raumana
ba mangng ka kallo raumana ki.

One o kelapatantali ta ragau re nga iname kinung,
baingangame keke tupu ba ka kaomannman-
nangana ki.

⁴ One Avolau, ragau kinung keke la mataunga
one,
ba keke la kiningpataenge giang.

Ta on kasikeng ko tupu.

Ragau re nga iname kinung keke la atung,
na keke la parongvanu nga ragung

kurumea kumangng ra kaning reke tupu ra one
papota rea.”

⁵ Ngarume nga oru nginngina, na iau ae Ion ka kela, na ka kele tempel ngallo nga Nutu mallena nga tava ine pulapatali. Ka i a balvale ora Piunga Ba Bonga ke momolu ngia. ⁶ Na angelome ka ri lima ba lua onreke kamopite oru soalingana reke bollalau keke lelemalaga nga tempel. Keke lupage lungapaga reke lelle ba ka lamarea. Ba keke ligoie mautureame ka lungapaga ina ra gol.

⁷ Na te e nga oru tugulu nginngina reke mauli

ke tunge katome ka ri lima ba lua ta anggelo nginngina ka ri lima ba lua. Ka ri ra kato ra gol onreke ponu ka Nutu e momomauli passavele iukiangana. ⁸ Na kakai ke paponue tempel. Ka i a kakai e lelemalaga nga olamana ae Nutu e toakala, ba ke lelemalaga nga Nutu ginggingn-gana e bollau raumana. Ba ka sana agau te nge lu ta tempel ta nge lele nga ina oru soalingana reke bollalau ka ri lima ba lua onra anggelome ka ri lima ba lua ke kamopita rea ngeke rongo.

16

Katome Ka Ri Lima Ba Lua Onreke Ponu Ka Nutu Iukiangana

¹ Na iau ae Ion ka longe kaling te e pa nga tempel ine kiu kaligi ta anggelo nginngina ka ri lima ba lua roma, “Ngaka loa, na ngaka rave katome ka ri lima ba lua, na ngaka kelingia Nutu iukiangana nga mogalo e ngape.”

² Na anggelo e kapunu ke loa, na ke rave kato a kanna na ke kelingia Nutu iukiangana nga mogalo laekia e ngape. Na bisviso reke sosoali beke lalali raumana keke lele nga ragau ra karea ka killa ora apinolo e kapunu kanna. Ka ri ra ragau reke kalapagpage ollaeala a goanga ora sinna ma apinolo e kapunu.

³ Na anggelo a lua ke rave kato a kanna, na ke kelingia Nutu iukiangana lakallo ta pelau. Na pelau ke lele i a toto ora sinna ma agau e mate totona. Na orume kinung reke mauuli onreke momo nga pelau keke mate.

⁴ Na anggelo a mologi ke rave kato a kanna, na ke kelingia Nutu iukiangana lakallo ta me reke potpotu ba ne ngeke pollolomalaga. Na ri keke lele ri ra toto. ⁵ Na iau ka longe anggelo e kelapatantali ta meme ine role roma,

“One a Atupungkana. Ko momo sonrau, ba ko momo pala bole.

Baingangme keke tupu,
minmina na one ko kalinane ra kokorai ba ko tunge alang te ri.

⁶ Ta ri keke kelingia ragau rae one reke tupu ba ragau reke toe kaong totoreame.

Minmina na ko tunge toto te ri ta ri inunge kurumea baingareame.”

⁷ Na iau ka longe kaling e lelemalaga nga altara ine ale pangamologa nginngina roma,

“Ka kaomanna, Nutu Avolau a kanga ka ginggame kinung,

kalingnana ra kaning ka kaomannmannan-gana ki ba keke tupu.”

⁸ Na anggelo a tugulu ke rave kato a kanna, na i ke kelingia Nutu iukiangana nga kae matana. Na kae ke rave gingginga ta i tonge ragau ka sia. ⁹ Na kae mammangana e bollau raumana ke mammapunu rea, na keke rolebainga ka Nutu giana. Keke rolebainga kae Nutu ora kana ka gingginga ta ulonge oru soalingana nginngina reke bollalau nge ri. Ava ri ka sana omorea ta pulingvalakalange baingarea reke sosoali ba ta tungge alangpaga te Nutu.

⁹ Na kae mammangana e bollau raumana ke mammapunu rea, na keke rolebainga ka Nutu giana. Keke rolebainga kae Nutu ora kana ka gingginga ta ulonge oru soalingana nginngina reke bollalau nge ri. Ava ri ka sana omorea ta pulingvalakalange baingarea reke sosoali ba ta tungge alangpaga te Nutu.

¹⁰ Na anggelo a lima ke rave kato a kanna, na i ke kelingia Nutu iukiangana nga tarang orae apinolo e kapunu e nga kelangpatali. Na osuguna

ke ulopite oru ra apinolo e kapunu kelapatali tao. Na ragau keke ngelngelia tengtengkereame kurumea miralali e bollau a ri ke kanimaimaia. ¹¹ Ba ri keke rolebainga kae Nutu e momo nga mallena nga tava. Keke rolebainga kia kurumea miralali ba bisviso ra ri ke kanimaimai rea. Ava ri ka sana omorea ta pulingvalakalange kumangngarea reke sosoali.

¹² Na anggelo a lima ba kena ke rave kato a kanna, na ke kelingia Nutu iukiangana nga me e bollau ngae Iuperetis. Na kana me ke mallae savele. Ke mallae savele ta kalingtupunge pamau te ta baina kelangpatali reke pa nga bava a kae lele ngia ngeke lotote. ¹³ Na iau ae Ion ka kele kannu ra mukurea ka ri mologi ra sinrea ma pepeme. Kena ke lelemalaga nga mue tanama e soali kaona, ba kena ke lelemalaga nga apinolo e kapunu kaona, ba kena ke lelemalaga nga poropet a goanga kaona. ¹⁴ Pepe nginngina ka ri ra kannu reke sosoali reke kumkuma ka killa reke bollalau. Ba keke loa lagatauga ta ravungkinunge kelangpatali re nga iname kinung nga mogalo laekia e ngape, ta baina ri ngeke atu ta baling tanakena nga kae e bollau ae Nutu a kana ka ginggingame kinung.

¹⁵ Iesus Karais Avolau ke role roma, “Ngaka longo nasai. Atungau ka la tongana kena ma agolongkana te atungngana. Agau e sane kenrarau ba ke kalitupe lungapaga rae i tapu nga lonasereng raumana. I nge kuma minmina ta baina i sane nge tao ka losokia ba sana nga balenglengea nga ragau ragureame.” Iesus Karais Avolau ke role minmina.

¹⁶ Na kannu nginngina reke sosoali ka ri mologi keke pulikinunge kelangpatalime nga malle eke patoe nga kaling ae Iburume kae Aramageron.

¹⁷ Na anggelo a lima ba lua ke rave kato a kannu, na ke kelingia Nutu iukiangana nga tava. Na kaling te e pa nga tarang e nga kelangpatali ngallo nga tempel ke kiu kaligi roma, “Kumangngme ke rong.” ¹⁸ Na saia ke killama, ba ke ruru, ba oru giongana e bollau raumana ke lele. Ba ka kaeme kinung re pala ra ragau ke momo nga mogalo laekia e ngape ka sana oru giongana te a tongana kena ma oru giongana laeala. Ka i a oru giongana e soali raumana. ¹⁹ Na maga kunna talaela a giana bollau ke mapala ka rina mologi. Ba maga kunna reke bollalau onreke momo nga ina re kalaoka nga mogalo laekia e ngape keke pupu. Nae Nutu ka lonagaliu ta maga kunna talaela ngae Babilon a giana bollau ora i a avale. Na i ke tunge gato e ponu ka uain orae iukiangana e bollau raumana te i, ta baina i nge inu nga gato laeala. ²⁰ Na nutame kinung keke ka, ba kapangngme keke sanrea. ²¹ Na ais kalkanna reke bollalau raumana keke pa nga tava, na keke pupupai nga ragau. Ba kenakena maenangana ke basema 50 kilogram. Na ragau keke rolebainga kae Nutu kurumea oru soalingana laeala ina ais kalkanna nginngina ke pupupai nge ri. Keke rolebainga kae Nutu kurumea, oru soalingana laeala ke soali savele.

17

Avale E Tarapai Nga Apinolo E Soali Raumana

¹ Na te e nga anggelo nginngina ka ri lima ba lua onreke kamopite katome ke atu, na ke role kau roma, “Ngo atu, na iau nga papanau one ka kalingnana kana alang a Nutu la tungnge ta avale a giana bollau a apamauluanakana ore tattarapai nga me papatu. ² Ka i a avale laeala ora kelangpatali re nga mogalo laekia e ngape ke baia bainga re nga pamau luana kala nge i. Ba ragau reke momo nga mogalo laekia e ngape keke bemve ka uain ae i ore pasigipage ragau ta ri kumangng ka bainga re nga kenong kala nga rapanung ra sana ri ra nareatale memena ba ravale ra sana ri ra nareapengana memena.”

³ Na anggelo laeala ke ravu iau lakallo ta kannu, na ke loa kau ta ina a sana ragau ngia. Na iau ka kele avale te ore tattarapai nga apinolo te e soali raumana ore tente. Ba gia reke rolebainga kae Nutu keke momo kalaoka nga apinolo laeala mirana, ba i ka kunname ka ri lima ba lua ba komokiamē ka ri tangulelu. ⁴ Ba avale laeala e tattarapai kia ke lupage lungapaga e belveloga ba ke tente. Ba i ke kavitule mirana ka gol, ba ka lollo ra kunreamē ke bollau, ba ka oru ra sinrea ma lollo ra kunreamē ke bollau onreke kalipa ki ngallo nga sangeme. Ba avale laeala ke kamopite gato a gol ore ponu ka oru ra koirea bona nge Nutu raguna. Ba ke ponu ka avale laeala baingana ra mukurea re nga kenong kala nga rapanung ra sana ri ra natale. ⁵ Ba keke pa'e gia te a i a pangako nga avale laeala ramana ore role roma:

BABILON A GIANA BOLLAU IKIA
KA I A RA PAMAULUANAKANA NAREAME

BA MOGALO BAINGANA RA KOIREA BONA
NAREAME

⁶ Na iau ae Ion ka kela, na ka kele avale laeala ine bemve ka ragau rae Nutu reke tupu totoarea. Ba ke bemve ka ragau reke turupote pangamologa re te Iesus ra kaomannmannangana ki totoarea.

Ba ka ina iau kele avale laeala, na ka kallo raumana. ⁷ Na anggelo laeala ke role kau roma, “Ko maimia na ko kallo? Iau ka la turung pakone ka pakonga e ta avale laeala ba apinolo a i tarapai kia, ora kunname ka ri lima ba lua ba komokiame ka ri tangulelu. ⁸ Apinolo laeala a one kele ke maui pala, na ke mate. Ava ngarume na i ke la mauling muni. Na ke la lelengmalagapatae nga lulu a sana puna ta baina Nutu nge kauue bavakena. Ba ka ina apinolo laeala nge lelemalaga, na ragau reke momo nga mogalo laekia e ngape onra giareame ke sane ke momo nga lau e nga mauling keke la kalinglo raumana. Ka ri ra ragau ra giareame ke sane ke momo nga lau a Nutu pa'e ragau giareame ngia pala ka ina oru re nga mogalo laekia e ngape ke sane ke lele tale. Ra nginngina keke la kalinglo raumana ka ineke la kelange apinolo laeala kurumea, i ke maui pala na ke mate, ava ke atu muni.

⁹ “Ngaroma agau te nge bai ta ravunge lo-matana e ta apinolo laeala, na i nge longomasi. Kunna nginngina ka ri lima ba lua ka ri ra kapopongame ka ri lima ba lua onra avale laeala ke tattarapai ki. ¹⁰ Ba ka ri ra kelangpatalime ka ri lima ba lua bole. Lima keke pupu tapu, ba kena ke momo sonrau, ba kena ke sane lele tale. Ba ka ine nge lele, na i ke la momong ka panna isura

mana. ¹¹ Ba apinolo ame mauli pala na ke mate ka i a kelangpatali te a i a lima ba mologi. Ba ka i a te e nga kelangpatali nginngina ka ri lima ba lua bole. Ba ngarume, nae Nutu ke la kauunge bavakena.

¹² “Ba apinolo laeala komokia tangulelu nginngina ra one kela rea ka ri ra kelangpatalime ka ri tangulelu re sane ke rave kumangngarea e nga kelangpatali tale. Ava ngarume, na ri keke la ravunge gia bolinglaungana ta ri kelangpatali kala nga apinolo laeala ka kae matana kena. ¹³ Ra nginngina kinung ka siareakena mana, ba keke la tungnge ginggingngarea ba giarea bolinglau ngareangana ta apinolo laeala. ¹⁴ Na ri keke la loanga ta baling kala nge Sipsip Goekia ae Nutu. Ava Sipsip Goekia ke la meisinggingingkala rea ba ke la ulongpisigi rea ta, ka i a ravollalau kinung Avolaukerea, ba kelangpatalime kinung kelangapatali ae ri. Ba ragau reke momo kala nge i ka ri ra ragau ra i kiu rea te i, ba ke toro rea, ba ri keke loatunanne.”

¹⁵ Na angelo laeala ke role kau roma, “Me nginngina ra one kela rea onra apamauluanakana tattarapai ki ka ri ra ragau re nga mira matantana, ba re nga galiau matantana, ba re nga ina matantana, ba re nga kaling matantana. ¹⁶ Ngarume na apinolo laeala ba komokiam e ka ri tangulelu onra one kela rea keke la baingaiu ka avale laeala a apamauluanakana. Na ri keke la kangapatali ka oru ra kanna, na i nge momo mana ka losokia. Ngarume na keke la kaninge mirana, ba keke la raunge ka sia. ¹⁷ Ri keke la kumangng minmina kurumea, Nutu ke pulia lo-

kena laeala ngallo nga loreame, ta baina ri ngeke kuma kurumea Nutu lonangana, ba ngeke ngata ta tungnge ginggingngarea ba giarea bolinglau ngareangana ta apinolo ta i kelangpatali. Ba i ke la kelangpatali ta nge lele nga ina pangamologa ra Nutu kanna ra i role rea pala ngeke lele manngana. ¹⁸ Ba avale laeala a one keke ka i a maga kunna talaeala a giana bollau ame kelapatali ta kelangpatali re nga mogalo laekia e ngape.”

18

Maga Kunna E Bollau Ae Babilon Ke Pupu

¹ Ngarume nga oru nginngina, na iau ka keke anggelo te muni ine pa nga Nutu mallena nga tava ba ke sapisigsigi lagape. Ka i a anggelo ora giana bollau raumana, ba lamana e toakala ke toakale mogalo laekia e ngape. ² Na i ke kiu kaligi ka kaling e bollau raumana roma,

“Ke pupu. Maga kunna laeala e bollau ae Babilon a giana bollau ke pupu.

Maga kunna laeala e bollau ora i a avale ke lele i a malle orae kannu reke sosoali. Ba ke lele i a kannume kinung ra mukurea maga ae ri,

ba manume kinung ra mukurea ba reke sosoali maga ae ri.

³ Ta ragau re nga iname kinung keke inue uain ae
i

ore pasigipage loreamatenganame ta ri kumangng ka bainga re nga kenong kala nga rapanung ra sana ri ra nareatale memena ba ravale ra sana ri ra nareapengana memena.

Kelangpatali re nga mogalo laekia e ngape ke
kuma ka bainga re nga pamau luana kala
nge i,

ba ragau reke kolkoli beke bava ka orume
keke rave lollokanna papatu raumana ka
oru ra kanna ka ri papatu raumana.”

⁴ Na iau ae Ion ka longe kaling te muni ore pa
nga Nutu mallena nga tava ine role roma,

“Miau ra ragau rae iau, ngaka kamalagapatali
nge i,

nga baina miau sana ngaka pulisivala kala
nge i nga baingana reke sosoali.

Ngaka kamalagapatali nge i, nga baina miau
sana ngaka rave oru soalingana reke bol-
lalau ra i la ravungu rea.

⁵ Ta baingana reke sosoali keke palla rea ka
pataongarea ta keke lele ta Nutu mallena
nga tava,

ba Nutu ka lonagaliu ta oru reke sosoali ra i
kuma ki.

⁶ Miau raka tungtunge alang e soali, ngaka tun-
gugaliue alang te i base ine tunge alanga e
soali ta ragau pattoto.

Ngaka ale bainga ra i kuma ki pa lua te i,
ba ngaka kampiliue oru reke sosoali onreke
momo nga gato ae i muni, na ngaka tungu-
galiu rea pa lua te i.

⁷ I ke kinpataea giana raumana, ba ke kuma ka
bainga re nga pamau luana ka ri papatu,
minmina mana na miau ngaka tunge lotani
ba miralali papatu te i.

Ngaka kuma minmina kurumea, ngallo nga lona
i ke murara roma,

‘Tau a avale ka tattara nga tarang ae iau e nga kelangpatali, ka sana iau a avale a kononi ora natale matepatalia, ba iau ka sana la lautani ka kae te.’

⁸ Minmina na oru soalingana rae i keke la lengkalange ka kae kena mana. Mateng, ba lotani, ba osangana kele la lengkalange.

Ba sia ke la raungapitange, kurumea Nutu Avolau ore kalinane ka kana ka ginggingame kinung.

⁹ “Na kelangpatali re nga mogalo laekia e ngape reke kuma ka bainga re nga pamau luana kala nge i, ba keke paserengkale mirareame ka baingana re nga pamau luana ka ri papatu raumana keke la kelange sia e raupite avale laeala kakaina, na keke la taning ba ka la loreataninge avale laeala raumana. ¹⁰ Ba ri keke la mataunga raumana ineke kele miralali e bollau a i rave. Na keke la maising ngatauga nge i, na keke la roleng roma,

“ ‘Koe! One a maga kunna e bollau a gianga bollau.

One ae Babilon a kanga ka gingginga e bollau raumana!

Alang ae one ke lelekala one ka kae matana kena mana.’

¹¹ “Na ragau re nga mogalo laekia e ngape reke kolkoli beke bava ka orume keke la taning ba ka la loreataninge avale laeala kurumea, ragau ke sane ke kolkolia oru ra ri ke bava ki tale. ¹² Ke sane ke kolkolia oru ra ri ke bava ki basema: gol, ba siliva, ba lollo ra kunreama ke bollau, ba oru ra sinrea ma lollo ra kunreama ke bollau onreke kalipa ki

ngallo nga sangeme, ba malo reke pepe raumana, ba lungapaga reke belveloga, ba malo reke serere ba malo reke tente; ba bega matantaname kinung ra kunreame ke bollau, ba oru matantana onreke kuma ki ka posi te a pinolo ngingina reke gavili, ba oru matantana onreke kuma ki ka bega ra kunreame ke bollau, ba onreke kuma ki ka ene a barasa, ba ene, ba lollo matana te a kunna e bollau. ¹³ Ba ke sane ke kolkolia oru ra ri ke bava ki basema: oru reke pepe raumana re nga pangamannmannapa'e kaning, ba oru matantana ra koirea lolo, ba uain, ba saulang a oliv, ba plaua, ba uit, ba bulmakaume, ba sipsipme, ba osome, ba manang ra osome ke untu rea, ba ragau mirareame ba maulingareame onreke bava ki ma ri ra posi ra marana mana.

¹⁴ “Ba ri keke la roleng ka maga kunna laeala e bollau a i a avale roma, ‘Oru reke pepe ra one mate rea raumana keke kapatali nge one. Ba kilipu rae one kinung, ba orume kinung rae one reke pepe raumana keke sanreapatali nge one, na ko sano la ravunggaliu rea muni.’ ¹⁵ Ragau ngingina reke ba ka oru kokorai ba keke rave kilipu rae ri nge i keke la maising ngatauga, ba keke la mataunga raumana ineke kele miralali e bollau a i rave. Na keke la taning ba ka la loreatani, ¹⁶ ba keke la kiunga roma:

“ ‘Koe! Maga kunna e bollau a giana bollau.

I ke lupagpage malo reke pepe raumana,
ba lungapaga reke belveloga ba ne ngeke tente.

Ba ke kavitule mirana ka oru ra lamarea e toakala basema: gol, ba lollo ra kunreame ke bollau, ba oru ra sinrea ma lollo ra

kunreama ke bollau onreke kalipa ki ngallo nga sangeme.

17 Ava oru nginngina ra kilipu raumana keke soali ka kae matana kena mana!’

“Ba kaungame kinung reke kaukaue mono re nga pelau, ba ragau kinung reke tatao ka monome, ba ragau kinung reke umma nga monome, ba ragau kinung reke rarave lollokanna nga kumangng ra kanrea nga pelau, ra nginngina kinung keke la masing ngatauga nge i. 18 Ba ka ine ngeke kele sia e raupite avale laeala kakaina, na ri keke la roleng roma, ‘Ka sana maga kunna te muni e bollau ora tongana kena ma maga kunna talaekia a giana bollau.’ 19 Ba ri keke la tamalingpai ka magavusa nga kunreama, na keke la taning ba ka la loreatani ka rolengareangana roma:

“ ‘Koe! Maga kunna e bollau a giana bollau.

Pala, na ka i a maga kunna e bollau ora kilipukana. Ba ragau kinung ra karea ka mono reke tatao nga pelau keke taolulu ba keke lelemalaglaga nge i,

na keke lele ra kilipukana nga kilipu rae i.

Ava ka kae matana kena mana, na i ke soali bavakena.

20 Miau raka momo nga Nutu mallena nga tava ngaka serengkale maga kunna laeala e bollau a i a avale soalingana.

Ba miau ra ragau rae Nutu reke tupu, ba miau ra aposelme, ba miau raka totoe Nutu kaona, ngaka serengkale soalingana.

Ngaka serengkale kurumea, Nutu ke kalinane maga kunna laeala e bollau a i a avale, ba

ke tunge alang e soali te i kurumea oru reke
sosoali raumana ra i kuma ki te miau.’ ”

21 Na anggelo te ora kana ka gingginga e bollau
raumana ke lolopage lollo tane bollau ora sinna
ma lollo taneke tatamugmuge uit kanna kia, na
i ke tamali kia lakallo ta pelau lona. Na ke role
roma,

“Nutu tamalingpisigingana ka maga kunna e
bollau ae Babilon ora giana bollau ka la
tongana kena mana ma ina iau tamalipisigi
ka lollo laeala ka iukaungana.

Ba ke sane ke la kalingpa ka maga kunna
laeala e bollau ae Babilon muni.”

22 Nae anggelo laeala ke role ka maga kunna
laeala e bollau ae Babilon roma,

“Ragau ke sane ke la longnge baunga ra reke
balia arapme ke bau rea, ba baunga ra ra
baungakana ke bau rea, ba baunga ra reke
isoe isongome ke bau rea, ba baunga ra
reke isoe tarampetme ke bau rea,

ke sane ke la longnge baunga nginngina
kinung ngallo nge one ka kae te muni.

Ba ke sane ke la kalingpa ka agau te muni ine
umma ka

kumangng te ngallo nge one ka kae te muni.

Ba ke sane ke la longnge lollo taneke tatamug-
muge uit kanna kia maina ngallo nge one
ka kae te muni.

23 Ba lama te lamana ka sana la lamanangana
ngallo nge one ka kae te muni.

Ba ke sane ke la longnge kaling re nga
serenga rae apanung ba avale reke pali-
ravu rea pau ngallo nge one ka kae te muni.

Iau ka role minmina kurumea, pala na ragau rae one reke kolkoli beke bava ka orume ka ri ra ragau ra giareame ke bollau nga re nga mogalo laekia e ngape ragureame.

Ba koatali ra kaning keke pataope ragau re nga iname kinung ka taongamugangarea kerea.”

²⁴ Na anggelo laeala ke rolea pangamologa te muni e ta maga kunna laeala e bollau ae Babilon a i a avale roma,

“Ba alang orae ragau reke toe Nutu kaona, ba ragau rae i reke tupu, kala nga ragau kinung onra ri ke samupunu rea nga mogalo laekia e ngape totorea ke la momongpai nge i.”

19

Reke Momo Nga Nutu Mallena Nga Tava Keke Kinpataea Nutu Giana

¹ Ngarume nga oru nginngina, na iau ae Ion ka longe otte a maina bollau ma ragau barana tane bollau kalingngareame ineke kura roma,

“Aleluia!”

Nutu ae ita ora kana ka olamana e toakala ba gingginga e bollau raumana ke ravulele ita.

² Ita ngaka kalapage kurumea, kumangngana re nga kalingnana keke tupu ba ka kaomannmannangana ki.

I ke kalinane avale laeala a apamauluanakana ora giana bollau ba ke tunge alang e soali te i.

* **19:1:** Aleluia ka i a pangamologa e nga kiningpataenge Nutu giana oreke rave nga kaling ae Iburume.

Ka i a maga kunna laeala e bollau a i a avale ore pataope re nga mogalo e ngape ka baingana ra mukurea reke pasigipage ragau ta ri kumangng ka bainga re nga kenong kala nga rapanung ra sana ri ra nareatale memena ba ravale ra sana ri ra nareapengana memena.

Ava sonrau nae Nutu ke tunge alang e soali te i kurumea kumangnganame ine kelingia ra kumangngatulu rae Nutu kanna toorea.”

³ Na reke momo nga Nutu mallena nga tava keke kura kaligi pa lua muni roma,

“Ita ngaka kinpataea Nutu giana kurumea, maga kunna laeala e bollau raungapitangana kana kakaina ke loapataetae passavele.”

⁴ Na ravollalau nginngina ka ri giaukaina kala nga oru tugulu nginngina reke mauili keke toarau, na keke kalapage Nutu e tarapai nga tarang ae i e nga kelangpatali roma,

“Ka kaomannmannangana. Ita ngaka kinpataea Nutu giana!”

⁵ Na kaling te ke lelemalaga nga tarang ae Nutu e nga kelangpatali, na ke role roma,

“Miau kinung ra kumangngatulu rae Nutu kanna, miau raka matautaue Nutu ra giamiaume ke sina ba ne ngeke bollau, ngaka kinpataea Nutu ae ita!”

⁶ Na iau ka longe otte a maina bollau ma ragau barana tane bollau kalingngareame, ba ka maina ma me reke potpotu maireame, ba ka maina ma saia ruruna ine kura roma,

“Ita ngaka kinpataea Nutu giana!

Ta Avolau a i a Nutu ae ita ora kana ka ginggingame kinung ka i a orume kinung kelangpatali ae ri.

⁷ Ita nga lorape ba nga lorasereng,
ba ita ngaka tunge alangpaga te i!

Ta kae e nga Sipsip Goekia ta i kamangpitakama ke lele,
ba avale ae i † ke kalitupe i muni tapu, ba ke momalla.

⁸ Ba keke tunge lungapaga te i ta i lungapage. Ka i a lungapaga ore pe raumana a lamana, ba ke lelle mannangana.”

(Lungapaga laekia ikia ora avale laeala lupage ka i a pangateningkala e ta ragau rae Nutu reke tupu baingarea reke tupu.)

⁹ Na anggelo laeala ke role kau roma, “Ngo pa'e pangamologa minakai roma: ‘Nutu ke kavitolu raumane ragau ra ri ke ba te ri ta ri atung ta kaning e bollau ae Sipsip Goekia ore nga kamangpitakama.’ ” Na i ke role kau bole roma, “Pangamologa kokorai ka ri ra pangamologa ra Nutu kanna ra kaomannmannangana ki.”

¹⁰ Na iau ka toarau kokoro nga anggelo laeala kaena puname ta iau kalangapagange ava i ke role kau roma, “Manengsa kalangapaga iau. Ka iau a akumangngatulu te a Nutu kanna mana base me one ba kolingang memena ngallo nge Karais reke kamopite turungpota e te Iesus ora kaomannmannangana kia. Ngo kalapage Nutu kasikena mana. Iau ka role minmina kurumea, ragau kinung reke pulimalaglage pangamologa e

† 19:7: Sipsip Goekia avale ae i ka i a pangateningkala te e ta ragau ra loreapatokona te Karais.

te Iesus keke kumkuma ka kumangng laeala nga Kannu Ae Nutu ginggingngana.”

Agau E Pirapai Nga Oso E Kavauvaunga

¹¹ Na iau ae Ion ka kele Nutu mallena nga tava ine pulapatali, na ka kele oso te ore kavauvaunga ine maisi ngamuga nge iau. Keke patoe agau e tarapai nga oso laeala kae I E Loatunanne Nutu Mannangana, ba keke patoe kae Akaomannmannanganakana. Ka i e kumkuma ka kumangng re nga kalingnana ba baling kurumea bainga reke tupu mana. ¹² Matana kanname ka tongarea kena ma sia tongana. Ba kurung papatu onrae kelangpatali e gingging raumana keke momopai nga kunna. Ba i ka giana te ora agau te sana lonamatana kia keke pa'e nge i. I kasikena mana ka lonamatana ka gia laeala. ¹³ I ka kana ka lungapaga e ngapotu eke bolue nga toto. Ba giana keke patoe kae Pangamologa Ae Nutu Kanna. ¹⁴ Ba galiau re nga baling reke momo nga Nutu mallena nga tava keke lolakurumea ka tarangapai ngareangana nga oso reke kavauvaunga. Ba keke lupage lungapaga re kavauvaunga reke pepe raumana beke lelle mannangana. ¹⁵ Ba resalla a matana raumana ora mataname ka ri lua ke lelemalaga nga kaona ta baina i nge magala kia nga ragau reke longosasa te i. “Ba i ke la kelangpatali te ri ma agau e kelapatantali ta sipsipme ka kamongpitangana ka to eke kuma kia ka ene.” I ke umma kurumea Nutu a kana ka ginggingame kinung iukiangana ore isopa raumana ma agau ine nge umma ta pa'tanganamunge gerepeme nga lulu eke kuma

ka uain ngia. ¹⁶ Ba i ka giana keke pa'e nga lungapaga ae i e ngapotu ba nga paena roma, KELANGPATALIME KINUNG KELANGPATALI AE RI
BA RAVOLLALAUME KINUNG AVOLAUKEREA IKIA

¹⁷ Na iau ae Ion ka kele angelo te ore meisinsi ngallo nga kae. Ba i ke kikiu kaligi ta manu reke lolo ngaliua nga tava roma, “Ngaka atu. Na ngaka katukala kinung ta kaninge kaning tane bollau ae Nutu. ¹⁸ Ngaka katukala kinung ta baina miau ngaka kania kelangpatalime mirareame, ba ra balingkana kelangpatali rae ri mirareame, ba ragau ra karea ka gingginga e bollau raumana mirareame, ba osome kala nga reke tattarapai nge ri mirareame, ba ragau kinung mirareame. Miau kaka la kaninge ragau ra kumangngatulu ba na nga sana ri ra kumangngatulu mirareame, ba kaka la kaninge ragau ra giareame ke sisina ba ne ngeke bollalau mirareame bole.”

¹⁹ Na iau ka kele apinolo e kapunu ba kelangpatali re nga mogalo laekia e ngape kala nga galiau rae ri re nga baling ineke pagiu kinung, ta baina ri ngeke bali kala nge i e tarapai nga oso ba galiau ae i e nga baling. ²⁰ Na ri keke rapite apinolo laeala kala nga poropet a goanga ae i ore kuma ka killa reke bollalau ka apinolo giana bolinglaungana. Ke goa'e ragau reke rave killa ae apinolo ba keke kalapage ollaeala a goanga ora sinna me i kurumea killa nginngina reke bollalau ra i kuma ki. Keke rapite pana lua nginngina, na keke tamalilu kerea ka maulingarea lakallo ta sia a sivoli e toto ka lollo a salapa. ²¹ Na i

e tarapai nga oso ke sapune ra balingkaname kinung ra apinolo kanna ka resalla a matana lua ore lelemalaga nga kaona. Na manume kinung keke rongo ka loreanganame ineke kania ra balingkana nginngina mirareame.

20

Pesingmataname Ka Ri 1,000

¹ Na iau ae Ion ka kele anggelo te ine pa nga Nutu mallena nga tava ba ke sopisigsigi lagape. Ba anggelo laeala ke kamopite kingapola ore nga lulu a sana puna. Ba ke kamopite oalo eke kuma kia ka ene. ² Na anggelo laeala ke laue mue tanakena a i a mue laeala e momo pala nganige eke patoe kae Komotugulu, o Satan. Na i ke samapite ta i momong ka pesingmataname ka ri 1,000. ³ Na ke tamalilu kia lakallo ta lulu a sana puna, ba ke pulakale lulu laeala ka samangpal-pitangana kia, ta baina i nga manenasa goange ragau muni ta nge lele nga ina pesingmatana nginngina ka ri 1,000 nge rongo tapu. Ava ngarume, nga ina pesingmatana nginngina nge rongo tapu, na ri keke la ulongmalagange nga pulangkala. Na i nge momo ngapotu ka panna isura mana.

⁴ Na iau ae Ion ka kele tarang re nga kelang-patali, ba reke tarapai nga tarang nginngina keke rave gia bolinglaungana ta ri kalingnana. Na iau ka kele ragau palu reke mate kannureame. Ka ri ra ragau reke sa'vatote kunreama kurumea turungpota ngareangana kae Iesus, ba puling-malaga ngareangana ka pangamologa ae Nutu kanna. Ka ri ra ragau re sane ke kalapage

apinolo e kapunu, ba ke sane ke kalapage ollaeala a goanga ora sinna me i bole. Ba ri ke sane ke rave killa ae apinolo nga ramareame o nga kamareame. Ka ri ra ragau reke sigipaga nga mateng, na keke mauli muni. Ba keke kelap-atantali kala nge Karais ka pesingmataname ka ri 1,000. ⁵ (Ava ragau pattoto reke mate ke sane ke sigipaga tale nga mateng ta ke lele ka ina pesingmatana nginngina ka ri 1,000 ke rongo tapu.) Sigingpaga laeala a ragau reke sa'vatote kunreama ka i a sigingpaga e kapunu. ⁶ Ragau reke sigipaga nga sigingpaga laeala e kapunu ka ri ra ragau reke tupu ba ri keke rave kavingtulu e bollau raumana. Ba mateng a lua ka sana kana gingginga nge ri. Ke sa. Ka la ri ra piris rae Nutu kannā ba piris rae Karais kannā. Ba ri keke la kelangpatali kala nge i ka pesingmataname ka ri 1,000.

Keke Tamili Kae Satan Lakallo Ta Sia A Sivoli

⁷ Ngarume, nga ina pesingmatana nginngina ka ri 1,000 nge rongo tapu, na ri keke la ulongmalagange Satan nga lulu laeala eke pulakale ngia. ⁸ Na i ke la lelengmalaga ta goange ragau re nga iname kinung nga mogalo laekia e ngape kana silogume ka ri tugulu—ragau re ngae Gok bae Magok—i ke la loanga ta ravungkinungu rea ta baling. Ka ri papatu raumana basema bai reke momo nga pelau kaona. ⁹ Na ra nginngina rae Satan kannā keke taokinung, na keke loapatae ta mogalo ina e bollau raumana a i a kavu. Na keke taliutotokale malle a ragau rae Nutu reke tupu ke momo ngia ba maga kunna e bollau a Nutu

materaumane. Ava sia ke pa nga Nutu mallena nga tava na ke pupisigi, na ke raupita rea. ¹⁰ Na keke rave Satan e goa'e ragau, na keke tamali kia lakallo ta sia a sivoli e toto ka lollo a salapa. Ka i a malle laeala ama apinolo ba poropet a goanga ae i keke momo ngia bole. Ba ri keke la ravunge miralali e bollau raumana passavele nga malle laeala ka kae ba ka rigo.

Kalingnana E Bollau

¹¹ Na iau ae Ion ka kele tarang e bollau e nga kelangpatali ore kavauvaunga. Ba ka kele i e tarapai nga tarang laeala. Ba ka ine lele, na mogalo laekia e ngape kala nga tava keke sanrea. Na ke sane ke kela rea muni. ¹² Na iau ka kele ragau reke mate. Ka ri ra ragau ra giareame ke bollau ba na nga giareame ke sina. Ba ri keke maisinsi ngamuga nga tarang ae Nutu e nga kelangpatali. Na reke momo nga Nutu mallena nga tava keke karapole laume. Ba keke karapole lau te muni a i a lau e nga mauling. Nae Nutu ke kalinane ragau reke mate kurumea baingarea onreke pa rea nga lau nginngina. ¹³ Na pelau ke tungupataea ragau reke mate onreke momo ngallo nge i. Ba mateng kala nga malle nga reke mate e momo ngape bavakena keke tungupataea reke mate onreke momo ngallo nge ri. Nae Nutu ke kalinane ri kinung kurumea baingareame. ¹⁴ Na i ke rave mateng kala nga malle nga reke mate e momo ngape bavakena, na ke tamali ki lakallo ta sia a sivoli. Sia laeala a sivoli ka i a mateng a lua. ¹⁵ Ba keke rave ragau kinung ra giareame sane ke momo nga lau

e nga momongmauli passavele a ri ke pa'e ragau giareame ngia pala, na keke tamali kerea lakallo ta sia a sivoli.

21

Jerusalem A Pau

¹ Na iau ka kele tava a pau ba mogalo a pau kurumea, tava e kapunu ba mogalo e kapunu keke sanrea, ba ka sana pelau te muni. ² Na iau ka kele maga kunna e bollau e tupu, a i a Ierusalem a pau, ine pa nga Nutu mallena nga tava ba ke sosisigsigi lagape. Ba maga kunna laeala e bollau kana kavingtulu ka tongana kena ma kavingtulu orae avale e lola kamangpitakama a ri ke palupage ka lungapaga reke pepe raumana, ta baina ri ngeke loa kia ta natale nga kae e nga palingravung rea. ³ Na iau ka longe kaling te ine lelemalaga nga tarang ae Nutu e nga kelangpatali, na ke kiu kaligi roma, “Sonrau, na malle a Nutu momo ngia ke momo kala nga ragau, ba i ke la tarang kala nge ri. Ba ri ka la ri ra ragau rae i, bae Nutu muni ke la momong ngaliua nge ri. ⁴ Ba i ke la taungapunung patali ka matarea kanrea mename kinung. Ba ragau ke sane ke la mateng muni. Ba ka sana la loreatani, ba ke sane ke la taning o kaningmainge miralali muni kurumea, oru re pala keke sanrea bavakena.”

⁵ Na i e tattarapai nga tarang e kapunu e nga kelangpatali ke role roma, “Sonrau, na iau ka kumkuma ka orume kinung pau.” Ba ke role kau roma, “Ngo pa'e pangamologa kokorai nga lau laekolong, ta ri ka kaomannmannangana ki ba keke la momong passavele.”

⁶ Na i ke role kau roma, “Kumangng ke rong. Ka iau ae Alapa bae Omega. Ka iau a orume kinung pangaturu ngareangana ba rongareangana puna. Ba iau ka la tungnge ngatangng ta agau a matekana me ta i inung nga me e pollolomalaga ore nga momongmauli passavele. I ke sane la koline me laeala. Ke sa. Iau ka la tungamanange te i. ⁷ Agau e meisginggingkale Satan ginggingngana ba ke ulopisigia ka la kana ka oru nginngina kinung. Ba ka la iau a Nutu ae i, ba ka la i a goe ae iau. ⁸ Ava ragau reke agatatap, ba ragau ra sana loreapatokona te iau, ba ragau reke bavaia bainga ra koirea bona nga ragugu, ba reke umma ta balingpune ragau, ba reke enno kala nga ravale ra sana ri ra nareapengana memena o rapanung ra sana ri ra nareatale memena, ba ragau ra masingkana, ba ragau reke kavkava ta nutu ra goanga, ba ragau kinung ra goangakana, ra nginngina kinung keke la loanga ta mallerea nga sia a sivoli e toto ka lollo a salapa. Ollaeala ka i a mateng a lua.”

⁹ Na te e nga angelo nginngina ka ri lima ba lua reke kamopite katome ka ri lima ba lua onreke ponu ka oru soalingana ra rongka ka ri lima ba lua ke atu, na ke role kau roma, “Ngo atu nasong, na iau nga papanau one ka avale e lola kamangpita-kama, a i a Sipsip Goekia napengana.” ¹⁰ Na angelo laeala ke ravu iau lakallo ta Kannu Ae Nutu, na ke loa kau ta kapangng te e bollau ba ke gavili lakailu raumana. Na i ke panau iau ka maga kunna e bollau e tupu, a i a Ierusalem, ine pa nga Nutu mallena nga tava ba ke sopisigsigi lagape. ¹¹ Maga kunna laeala e bollau ka lamana

ka olamana ae Nutu e toakala. Ba lamanangana ka tongana kena ma lollo te a kunna e bollau raumana lamanangana e toakala. Ka tongana kena ma lollo a iaspa ore lelle mannangana. ¹² Ba maga kunna laeala e bollau ka kana ka savanau ore bollau ba ke gavili lakailu raumana. Savanau laeala ka kana ka biunga reke bollalau ka ri tangulelu ba lua. Ba anggelome ka ri tangulelu ba lua keke momo nga biunga nginngina. Ba giame ka ri tangulelu ba lua onreke pa rea keke momo nga biunga nginngina. Gia kena ke momo nga biunga kenakena. Ka ri ra galiau rae Israel tuna memena ka ri tangulelu ba lua giareame. ¹³ Ba biunga mologlogi keke momo nga savanau laeala bavaname ka ri tugulu. Bavana e momo ta ina kae lele ngia ka kana ka biungame ka ri mologi, ba bavana e momo ta ina kae barelulu ngia ka kana ka biungame ka ri mologi, ba bavana lua pattoto te ka kana ka biungame ka ri mologi ba te ka kana ka biungame ka ri mologi bole. ¹⁴ Maga kunna laeala kana savanau kaena puna ke tarapai nga lollo reke bollalau ka ri tangulelu ba lua. Ba giame ka ri tangulelu ba lua onreke pa rea keke momo nga lollo nginngina. Gia kena ke momo nga lollo kenakena. Ka ri ra aposel ra Sipsip Goekia kanna ka ri tangulelu ba lua giareame.

¹⁵ Na anggelo laeala e pamolloga kala nge iau ke kamopite kanna ka ene a gol e nga tonge bale gavilingana. Ke kamopite ta tonge maga kunna laeala e bollau kala nga kana savanau ba savanau kana biungame. ¹⁶ Maga kunna laeala e bollau ka bavaname ka ri tugulu ba gavilingareame ka ton-

garea kena mana. Ba maga kunna laeala e bollau gavilingana ba bolinglaungana ka tongarea kena mana. Na anggelo laeala ke rave ene a kanna a gol ore nga tonge bale, na ke toe maga kunna laeala e bollau kia. Na gavilingana ke basema pamau bename ka ri 2,200. Maga kunna laeala e bollau gavilingana, ba bolinglaungana, ba tavana ka tongarea kena mana. ¹⁷ Na i ke toe maga kunna laeala e bollau kana savanau. Ba savanau laeala putputungana ke basema mitame ka ri 65. Ke toe basema ragau ineke totoe baleme. ¹⁸ Maga kunna laeala e bollau kana savanau ka i a lollo a iaspa. Ba oru reke momo nga maga kunna laeala e bollau ka ri ra gol e lelle mannangana basema kelanga e lelle mannangana. ¹⁹ Ba lollo nginngina nga maga kunna laeala e bollau kana savanau kaena puna ke tarapai ngi keke kavitulu rea ka lollo matantana onreke pepe raumana ba onra kunreama ke bollau raumana. Lollo e kapunu ora savanau kaena puna tarapai ngia ka i a lollo a iaspa, ba na lua ka i a lollo a sapaia, ba na mologi ka i a lollo a aget, ba na tugulu ka i a lollo a emeral, ²⁰ ba na lima ka i a lollo a saronikis, ba na lima ba kena ka i a lollo a konilian, ba na lima ba lua ka i a lollo a krisolait, ba na lima ba mologi ka i a lollo a beril, ba na lima ba tugulu ka i a lollo a topas, ba na tangulelu ka i a lollo a krisopres, ba na tangulelu ba kena ka i a lollo a aiasin, ba na tangulelu ba lua ka i a lollo a ametis. ²¹ Ba maga kunna laeala e bollau kana savanau kana biungame ka ri tangulelu ba lua ka ri ra oru nginngina ra sinrea ma lollo onreke kalipa ki ngallo nga sangeme, ba oru nginngina ka ri

tangulelu ba lua. Lollo matana laeala kenakena ke momo nga biunga kenakena. Ba pamau e bollau e momo nga maga kunna laeala e bollau ka i a gol e lelle mannangana basema kelanga e lelle mannangana.

²² Iau ka sana kele tempel te ngallo nga maga kunna laeala e bollau kurumea, Nutu Avolau a kana ka ginggingame kinung kala nge Sipsip Goekia ae i ka ri ra maga kunna laeala e bollau kana tempel. ²³ Kae ke sane tungtunge olamana ta maga kunna laeala e bollau. Ba inna ke sane tungtunge olamana te i bole. Ke sa. Olamana ae Nutu e toakala ke tungtunge olamana te i, bae Sipsip Goekia ka i a maga kunna laeala e bollau kana lama. ²⁴ Ragau re nga iname kinung keke la taonga nga maga kunna laeala e bollau kana olamana. Ba kelangpatali re nga mogalo e ngape keke la loanga ka kilipu ra kanrea lakallo te i. ²⁵ Ke sane ke la pulangkalange savanau e nga maga kunna laeala kana biungame bavakena kurumea, ka sana la rigo nga inaeala. ²⁶ Ba keke la ravunge ragau re nga iname kinung kilipu nga kanrea ba oru ra kanrea re nga tungnge alangpaga, na keke la loanga ki lakallo ta maga kunna laeala e bollau. ²⁷ Ka sana la otte a mukuna bavakena la loangalu ta maga kunna laeala e bollau. Ba bole, ragau reke bavaia bainga ra koirea bona nge Nutu raguna, ba ragau reke goga ke sane ke la taongalu ngia ka kae te. Ke sa. Ragau reke pa'e giareame nga lau e nga mauling orae Sipsip Goekia kannana mana keke la taongalu ngia.

22

Me E Potpotu Ore Tungtunge Mauling E Momo Passavele

¹ Na anggelo laeala e toe maga kunna laeala e bollau ke papanau iau ka me e potpotu ore tungtunge mauling e momo passavele. Ka i a me e lelle mannangana basema kelanga, ba ke potpotumalaga nga tarang ae Nutu bae Sipsip Goekia e nga kelangpatali, ² na ke potpotu ngaliua nga maga kunna laeala e bollau kana pamau e bollau. Ba bega e tungtunge mauling ke maisinsi nga me laeala bavaname ka ri lua. Ba nga inna kenakena nga inname ka ri tangulelu ba lua, na bega laeala ke piaupiaue kanname. Ba lalauname ka ri ra oru re nga pangapenge ragau re nga iname kinung. ³ Oru soalingana laeala a Nutu pulia nga ragau ba nga mogalo pala kurumea pana lua longasa ngareangana ke rongo. Ba tarang ae Nutu bae Sipsip Goekia e nga kelangpatali ke la momong ngallo nga maga kunna laeala e bollau. Na ra kumangngatulu rae Nutu kanna keke la kiningpataea giana nga inaeala. ⁴ Ri keke la kelange raguna, ba giana ke la momongpai nga ramareame. ⁵ Ka sana la rigo muni. Ragau sana la karea lama ta tungnge olamana muni. Ba kae lamanangana sane nge tunge olamana te ri bole kurumea, Nutu Avolau ke la tungnge olamana te ri. Ba ri keke la kelangpatali passavele.

⁶ Nae anggelo laeala ke role kau roma, “Pangamologa kokorai ka kaomannmannangana ki, ba ri keke la momong passavele. Avolau, a i a Nutu e pasigipage reke totoe kaona loreame, ke ba'e

anggelo ae i ta pangakosininge ra kumangngatulu ra kanna ka onreke kokoro ta ri lelung.”

Iesus Ke La Atung

⁷ Nae Iesus ke tunge pangamologa ta ragau karolu roma, “Ngaka longo nasai. Isuru mana, na iau ka la atung. Agau e lolakurumea pangamologa reke toe Nutu kaona onreke momo ngallo nga lau laekia nga lonasereng.”

⁸ Iau ae Ion ka longe oru kokorai ra iau pa rea nga lau laekia, ba ka kela rea. Ba ka ina iau longo rea ba ka kela rea, na iau ka toarau kokoro nga anggelo laeala ore pakosining rea te iau kaena puname. Ka toarau ta kalangapagange. ⁹ Ava i ke role kau roma, “Manengsa kalangapaga iau. Ka iau a akumangngatulu te a Nutu kanna mana base me one ba kolingang memena ngallo nge Karais reke totoe Nutu kaona, ba ragau reke lolakurumea pangamologa reke momo nga lau laekia. Ngo kalapage Nutu kasikena mana.”

¹⁰ Na i ke role kau roma, “Sano ngo talue pangamologa reke toe Nutu kaona onreke momo ngallo nga lau laekolong ta kae e nga oru kokorai ke lele kokoro. ¹¹ Minmina na agau e bai ta kumangng ka bainga reke sosoali nge kuma ka bainga reke sosoali; ba agau e bai ta kumangng ka bainga ra mukurea nge kuma ka bainga ra mukurea; ba agau e bai ta kumangng ka bainga reke tupu nge kuma ka bainga reke tupu; ba agau e tupu nge umma ka bainga reke tupu.”

¹² Nae Iesus ke tunge pangamologa ta ragau karolu muni roma, “Ngaka longo nasai. Isuru mana, na iau ka la atung. Ba ka la atung ka

kamongpita ngaungana ka alang ta tungnge ta pana kenakena kurumea bainga ra i kuma ki.
¹³ Ka iau ae Alapa bae Omega. Ka iau e kapunu ba a ronga, ba ka iau a orume kinung pangaturu ngareangana ba rongareangana puna.

¹⁴ “Ragau reke umma ta mumunge lungapaga ngae ri nga loreasereng. Ngeke kuma minmina, ta baina ri ngeke rave ngatangng ta ri kaning nga bega e tungtunge mauling, ba ngeke taolu ta maga kunna ame bollau nga kana biungame.

¹⁵ Ava ragau ra baingarea ra mukurea keke la momong ngapotu, ba ragau ra masingkana, ba ragau reke enno kala nga ravale ra sana ri ra nareapengana memena o rapanung ra sana ri ra nareatale memena, ba ragau reke umma ta balingpune ragau, ba ragau reke kavkava ta nutu ra goanga, ba ragau kinung reke materaumane pangamologa e nga goanga ba keke goga, ra nginngina kinung ke sane ke la loangalu ta maga kunna laeala e bollau.

¹⁶ “Iau ae Iesus ka ba'e anggelo ae iau ta tungnge turungpota laekia ora kaomannman-nangana kia te miau raka momo nga ra lopa-tonakana ginungareame. Ka iau a Revit sivuna, ba ka iau a mata e toakala ore lele ka kae marara.”

¹⁷ Kannu E Tupu ba avale e lola kamangpi-takama kae Sipsip Goekia ae Nutu keke rorolek-inung roma, “Iesus Avolau, ngo atu.” Ba agau e longlonge pangamologa laekia nge role roma, “Iesus Avolau, ngo atu.” Ba agau a matekana me nge atu. Agau e matea me nge atu, na nge

ravumane tunga a me e tungtunge mauling e momo passavele.

¹⁸ Ba iau ae Ion ka la tungnge pangamologa e gingging raumana ta ragau reke longge pangamologa kokorai reke toe Nutu kaona onreke momo ngallo nga lau laekia roma: Ngaroma agau te nge ulopaia pangamologa inte muni nga pangamologa kokorai, nae Nutu ke la ulongpainge oru soalingana reke bollalau ra lau laekia role tao nga agau laeala. ¹⁹ Ba ngaroma agau te nge ravupatali ka pangamologa inte nga lau laekia e toe Nutu kaona, nae Nutu ke la ravungpatali ka tavoanga ae i nga bega ame tungtunge mauling, ba nga maga kunna ame bollau ore tupu ra lau laekia role tao.

²⁰ Iau ae Iesus a iau turupotpota ta oru kakai ra kaomannmannangana ki nga role roma, “Ka kaomanna. Isura mana, na iau ka la atung.”

Ba iau ae Ion nga role roma, “Ka kaomannmannangana. Iesus Avolau, ngo atu.”

²¹ Iala na, lopengana a Iesus Avolau tungumane nge momo kala nga ragau rae Nutu. Ka kaomannmannangana.

Piunga Ba Bonga A Pau
The New Testament in the Mengen Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Mengen long Niugini
copyright © 2003 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mengen

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0. You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-01-19

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 3 Mar 2023 from source files dated 9 Oct 2020

3238a1a0-2f8e-509b-b9f0-e310db3d0d43